

บรรยายสรุป จังหวัดนครปฐม ปี ๒๕๕๕

"ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน
สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี
พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีน"

✧ แผนที่จังหวัดนครปฐม

✧ สัญลักษณ์จังหวัดนครปฐม

✧ ยุทธศาสตร์จังหวัดนครปฐม

✧ ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ประวัติความเป็นมา ๑

๑.๒ ที่ตั้งและอาณาเขต ๑

๑.๓ สภาพภูมิประเทศ ๒

๑.๔ สภาพภูมิอากาศ ๒

๒. สภาพการเมืองการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง ๓

๒.๒ ประชากร ๔

๒.๓ การบริหารราชการ ๔

๒.๔ การเลือกตั้ง ๔

๓. สภาพเศรษฐกิจ

๓.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ๖

๓.๒ การเกษตรกรรม ๗

๓.๓ การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดิน ๑๐

๓.๔ การอุตสาหกรรม ๑๐

๓.๕ การพาณิชย์กรรม ๑๑

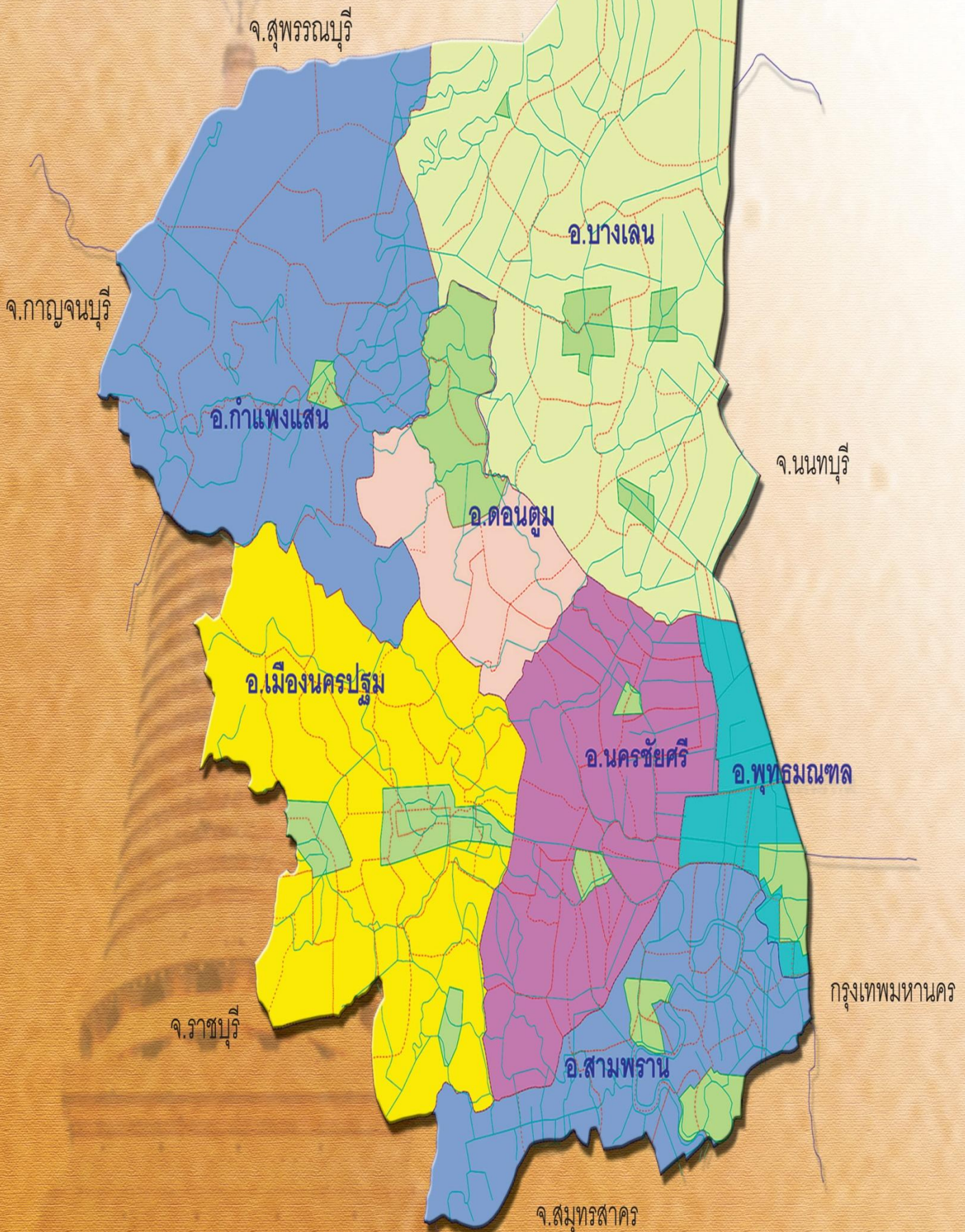
๓.๖ การเงินการคลัง และการธนาคาร ๑๒

๓.๗ การแรงงาน ๑๔

๓.๘ สหกรณ์ ๑๖

๓.๙ การพัฒนาชุมชน	๑๗
๓.๑๐ องค์การพัฒนาภาคเอกชน	๑๙
๔. สภาพสังคม	
๔.๑ การศึกษา	๒๐
๔.๒ การศาสนา	๒๒
๔.๓ การวัฒนธรรม	๒๓
๔.๔ การสาธารณสุข	๒๘
๔.๕ การสวัสดิการสังคม	๒๘
๔.๖ อาชญากรรมและยาเสพติด	๓๐
๔.๗ การสาธารณสุข	๓๑
๕. สภาพโครงสร้างพื้นฐาน	
๕.๑ ไฟฟ้า	๓๑
๕.๒ แหล่งน้ำ	๓๒
๕.๓ การคมนาคม	๓๓
๕.๔ โทรศัพท์	๓๔
๖. สภาพการท่องเที่ยว	
๖.๑ อำเภอเมืองนครปฐม	๓๔
๖.๒ อำเภอกำแพงแสน	๓๕
๖.๓ อำเภอสามพราน	๓๕
๖.๔ อำเภอนครชัยศรี	๓๖
๖.๕ อำเภอบางเลน	๓๖
๖.๖ อำเภอพุทธมณฑล	๓๖

แผนที่ จังหวัดนครปฐม
Map Nakhonprathom

สัญลักษณ์จังหวัด

ตราประจำจังหวัดนครพนม

รูปเจดีย์องค์ใหญ่และมีมิ่งกษัตริย์ที่พระปฐมเจดีย์

เจดีย์องค์ใหญ่	หมายถึง	องค์พระปฐมเจดีย์ที่พระโสมพะดินและพระอนุชาได้สร้างขึ้น
มิ่งกษัตริย์	หมายถึง	พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงอุปถัมภ์ สร้างองค์พระปฐมเจดีย์ต่อเติม ให้สูงใหญ่สง่างามตามที่ ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

จังหวัดนครพนม ใช้อักษรย่อว่า “นฐ”

คำขวัญของจังหวัดนครพนม

“ส้มโอมะขาม ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น
พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีน”

ธงประจำจังหวัดนครพนม

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ชื่อพรรณไม้ จีน Diospyros decandra Lour

ยุทธศาสตร์จังหวัดนครปฐม
ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๕

วิสัยทัศน์จังหวัด :

“เป็นหนึ่งด้านอาหารปลอดภัย เกษตรอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ที่ได้มาตรฐานสากล”

พันธกิจ :

๑. พัฒนาการผลิตและส่งออกด้านอาหาร สินค้าเกษตรอุตสาหกรรมให้ได้
มาตรฐานสากลและปลอดภัย
๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

๓ ประเด็นยุทธศาสตร์	๓ เป้าประสงค์	๕ กลยุทธ์
๑. เป็นแหล่งผลิตและส่งออกสินค้า เกษตร เกษตรอุตสาหกรรมและ อุตสาหกรรมที่มีมาตรฐานสากล และปลอดภัย	๑. เพิ่มมูลค่าและการส่งออกสินค้า เกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรม	๑. พัฒนาระบบการผลิตในการเสริมสร้าง ความปลอดภัยของสินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรม รวมทั้งส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๒. พัฒนาระบบการตลาดสินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรม ๓. เสริมสร้างเครือข่ายการศึกษาและการเรียนรู้ การประสานการพัฒนาเทคโนโลยีทางการ เกษตรและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการผลิต สินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และ อุตสาหกรรมที่ปลอดภัย
๒. ส่งเสริมการผลิตและการค้า อาหารปลอดภัย	๒. เพิ่มจำนวนผู้ผลิตและ ผู้ประกอบการอาหาร สินค้า เกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมที่ได้รับ มาตรฐานสากล	๔. พัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการให้ผลิตอาหาร สินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และ อุตสาหกรรมตามมาตรฐานสากล
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	๓. เพิ่มรายได้และจำนวน นักท่องเที่ยว	๕. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการ ประชาสัมพันธ์ การตลาด และความ ปลอดภัย รวมทั้งส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ประวัติความเป็นมา

“นครปฐม” เป็นอู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมา นับตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้น นครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่ อารยธรรมจากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหล ผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ “เมืองนครไชย ศรี” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ยังผนวชได้จุดศรัทธาไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรง ปฏิสังขรณ์สิ่งต่าง ๆ ในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ขุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้เกิดความ นมัสการสะดวกขึ้น

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมือง นครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่านา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่ บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณ

ครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์ เป็น ที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้งสร้าง สะพานเจริญศรัทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้าง พระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็น อยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม”

๑.๒ ที่ตั้งและอาณาเขต

๑.๒.๑ ที่ตั้ง

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๓ องศา ๔๕ ลิปดา ๑๐ พิลิปดา เส้นแวง ที่ ๑๐๐ องศา ๔ ลิปดา ๒๘ พิลิปดา มีพื้นที่ ๒,๑๖๘.๓๒๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๓๕๕,๒๐๔ ไร่ เท่ากับ ร้อยละ ๐.๔๒ ของประเทศ และมีพื้นที่เป็นอันดับที่ ๖๒ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทาง ถนนเพชรเกษม ๕๖ กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) ๕๑ กิโลเมตร และ ตามเส้นทางรถไฟ ๖๒ กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

๑.๒.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และอำเภอดำรงวิทยะ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๓ สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐมโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบ ถึงค่อนข้างราบเรียบ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ระดับความแตกต่างของความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๒-๑๐ เมตร เนือระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปลาดจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และตะวันตกสู่ตะวันออกมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ดอน

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนกระจายเป็นแห่ง ๆ และมีแหล่งน้ำกระจายสำหรับพื้นที่ด้านตะวันออก และด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคมอยู่มาก พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒-๔ เมตร

๑.๔ สภาพภูมิอากาศ

๑.๔.๑ ปริมาณน้ำฝน

จากสถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม ย้อนหลัง ๕ ปี (๒๕๕๐-๒๕๕๔) ปริมาณน้ำฝนจะอยู่ในช่วง ๑,๐๐๐-๑,๓๐๐ มิลลิเมตร ฝนตกมากที่สุดปี ๒๕๕๔ วัดได้ ๑,๒๙๕.๕ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๑๑๑ วัน ส่วนฝนตกน้อยที่สุดในปี ๒๕๕๑ วัดได้ ๑,๐๒๓.๔ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๑๑๘ วัน

จำนวนปริมาณน้ำฝนเปรียบเทียบย้อนหลัง ๕ ปี

(ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
๒๕๕๐	๑,๑๙๒.๙	๑๐๗
๒๕๕๑	๑,๐๒๓.๔	๑๑๘
๒๕๕๒	๑,๑๕๒.๕	๑๐๑
๒๕๕๓	๑,๒๓๕.๕	๑๐๕
๒๕๕๔	๑,๒๙๕.๕	๑๑๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม

๑.๔.๒ อุณหภูมิ

จากสถิติข้อมูลอุณหภูมิของจังหวัดนครปฐม โดยใช้ข้อมูลของสถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม เปรียบเทียบย้อนหลัง ๕ ปี (๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ปรากฏว่าอุณหภูมิโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปกติ สำหรับอุณหภูมิสูงที่สุด วัดได้ ๔๐.๒ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และอุณหภูมิต่ำที่สุด วัดได้ ๑๐.๓ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๒ (ดังแผนภูมิ)

แสดงอุณหภูมิเปรียบเทียบย้อนหลัง ๕ ปี

(ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)

ปี พ.ศ.	อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย	อุณหภูมิสูงที่สุด	อุณหภูมิต่ำที่สุด
๒๕๕๐	๓๓.๑	๒๓.๒	๒๘.๒	๓๙.๑	๑๒.๘
๒๕๕๑	๓๒.๗	๒๒.๖	๒๗.๗	๓๗.๘	๑๔.๗
๒๕๕๒	๓๓.๓	๒๒.๙	๒๘.๑	๓๘.๖	๑๐.๓
๒๕๕๓	๓๓.๙	๒๓.๖	๒๘.๘	๔๐.๒	๑๕.๙
๒๕๕๔	๓๒.๕	๒๒.๗	๒๗.๗	๓๗.๗	๑๔.๔

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม

๑.๔.๓ การกระจายของฝน

ปริมาณฝนที่ตกในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จากข้อมูลฝนของสถานีฝนอำเภอต่าง ๆ และสถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม จากสถิติย้อนหลัง ๕ ปี (๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) ทำให้ทราบว่า ปริมาณน้ำฝนจะอยู่ในช่วง ๕๐๐-๑,๖๕๐ มม. โดยพื้นที่ที่มีฝนมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่อำเภอดอนตูม เมื่อปี ๒๕๕๔ วัดได้ ๑,๖๔๑.๓ มม. จำนวนวันที่ฝนตก ๙๑ วัน ส่วนพื้นที่ที่มีฝนตกน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอกำแพงแสน เมื่อปี ๒๕๕๑ วัดได้ ๕๑๖.๘ มม. จำนวนวันที่ฝนตก ๙๒ วัน

ปริมาณน้ำฝนของสถานีฝนในจังหวัดนครปฐมเปรียบเทียบกับย้อนหลัง ๕ ปี (๒๕๕๐- ๒๕๕๔)

รหัสสถานี	ชื่อสถานี	๒๕๕๐		๒๕๕๑		๒๕๕๒		๒๕๕๓		๒๕๕๔	
		ปริมาณฝน	วันตก	ปริมาณฝน	วันตก	ปริมาณฝน	วันตก	ปริมาณฝน	วันตก	ปริมาณฝน	วันตก
๔๕๑๐๐๑	นครปฐม	๑,๑๒๗.๙	๗๕	๑,๐๒๓.๔	๑๑๘	๑,๑๔๙.๐	๖๖	๑,๒๑๙.๒	๖๙	๑,๒๙๕.๕	๑๑๑
๔๕๑๐๐๒	นครชัยศรี	๘๔๒.๗	๑๐๓	๘๒๖.๒	๗๑	๘๐๒.๐	๘๙	๑,๔๒๑.๘	๘๒	๑,๒๑๗.๑	๗๖
๔๕๑๐๐๓	กำแพงแสน	๑,๐๘๐.๔	๙๗	๕๑๖.๘	๙๒	๘๘๗.๔	๘๘	๑,๑๓๕.๗	๙๒	๒,๘๖๔.๔**	๙๑
๔๕๑๐๐๔	สามพราน	๙๐๕.๗	๗๓	๙๗๕.๔	๑๑๔	๑,๔๐๔.๒	๖๘	๑,๑๘๙.๑	๗๓	๑,๓๐๒.๓	๗๖
๔๕๑๐๐๕	ดอนตูม	๙๔๖.๓	๗๑	๑,๑๙๐.๕	๘๒	๙๔๘.๘	๕๘	๑,๐๐๔.๘	๖๘	๑,๖๔๑.๓	๙๑
๔๕๑๐๐๖	บางเลน	๖๑๔.๓	๖๙	๗๑๗.๓	๗๖	๙๓๘.๑	๕๓	๕๐๗.๔*	๔๘*	๙๙๗.๒	๖๔
๔๕๑๓๐๑	สอต.นร.	๑,๑๙๒.๙	๑๐๗	๘๖๗.๑	๗๘	๑,๑๕๒.๕	๑๐๑	๑,๒๓๕.๕	๑๐๕	๑,๐๘๘.๖	๗๐

หมายเหตุ * หมายถึง ได้รับข้อมูลไม่ครบสมบูรณ์

** หมายถึง ข้อมูลผิดปกติ (มากผิดปกติ) ไม่ใช่ข้อมูลนี้เนื่องจาก Personal error

สอต.นร. หมายถึง สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม สังกัดกรมอุตุนิยมวิทยา
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยานครปฐม

๒. สภาพการเมืองการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

จังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ ๑๐๖ ตำบล ๙๐๔ หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๓ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๕ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๙๗ แห่ง

ตารางแสดงการแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอ	ปี พ.ศ. ที่ตั้ง	พื้นที่ (ตร.ม.)		จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนเทศบาลนคร	จำนวนเทศบาลเมือง	จำนวนเทศบาลตำบล	จำนวนอบต.	ระยะทางจากจังหวัด
		รวม	ร้อยละ							
๑. เมืองนครปฐม	๒๔๓๙	๔๑๗.๔๔	๑๙.๓	๒๕	๒๑๔	๑	-	๓	๒๔	๙
๒. สามพราน	๒๔๓๙	๒๔๙.๓๔๗	๑๑.๕	๑๖	๑๑๑	-	๓	๒	๑๒	๒๘
๓. นครชัยศรี	๒๔๕๒	๒๘๔.๐๓๑	๑๓.๑	๒๔	๑๐๘	-	-	๒	๒๓	๒๑
๔. บางเลน	๒๔๓๙	๕๘๘.๘๓๖	๒๗.๑	๑๕	๑๘๐	-	-	๔	๑๕	๕๕
๕. กำแพงแสน	๒๔๔๙	๔๐๕.๐๑๙	๑๘.๗	๑๕	๒๐๔	-	-	๑	๑๕	๓๓
๖. ดอนตูม	๒๕๐๘	๑๗๑.๓๕๔	๗.๙	๘	๖๙	-	-	๑	๖	๓๘
๗. พุทธมณฑล	๒๕๓๙	๕๒.๓	๒.๔	๓	๑๘	-	-	๒	๒	๔๐
รวม	-	๒,๑๖๘.๓๒๗	๑๐๐	๑๐๖	๙๐๔	๑	๓	๑๕	๙๗	-

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด)

๒.๒ ประชากร

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น ๘๖๑,๗๐๕ คน เป็นชายจำนวน ๔๑๒,๔๓๕ คน หญิงจำนวน ๔๔๖,๒๖๕ คน ครีวเรือนจำนวน ๓๒๕,๑๗๖ ครีวเรือน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม มีประชากรจำนวน ๒๗๐,๙๕๕ คน รองลงมาได้แก่ อำเภอสามพราน มีประชากรจำนวน ๑๘๖,๘๐๕ คน และอำเภอกำแพงแสน มีประชากรจำนวน ๑๒๒,๗๒๐ คน

ตารางแสดงจำนวนประชากรและครีวเรือน

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

อำเภอ	จำนวนประชากร				จำนวนครีวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
เมืองนครปฐม	๑๒๙,๑๗๕	๑๔๑,๗๘๐	๒๗๐,๙๕๕	๓๑.๔๔	๙๔,๔๖๑
สามพราน	๘๙,๖๔๓	๙๗,๑๖๒	๑๘๖,๘๐๕	๒๑.๖๘	๑๐๓,๔๕๙
นครชัยศรี	๕๐,๘๘๔	๕๖,๑๔๙	๑๐๗,๐๓๓	๑๒.๔๒	๓๘,๔๕๗
บางเลน	๔๔,๙๓๘	๔๖,๐๔๙	๙๐,๙๘๗	๑๐.๕๖	๒๗,๕๒๗
กำแพงแสน	๕๙,๖๒๓	๖๓,๐๙๗	๑๒๒,๗๒๐	๑๔.๒๔	๓๓,๔๖๐
ดอนตูม	๒๒,๘๗๖	๒๓,๙๘๙	๔๖,๘๖๕	๕.๔๔	๑๒,๖๐๙
พุทธมณฑล	๑๖,๗๐๕	๑๙,๖๓๕	๓๖,๓๔๐	๔.๒๒	๑๕,๒๐๓
รวม	๔๑๒,๔๓๕	๔๔๖,๒๖๕	๘๖๑,๗๐๕	๑๐๐	๓๒๕,๑๗๖

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครปฐม)

๒.๓ การบริหารราชการ

จังหวัดนครปฐม แบ่งส่วนการบริหารราชการออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑) ส่วนราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) มีจำนวน ๖๖ หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ จำนวน ๔๘ หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔ หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระจำนวน ๑๔ หน่วยงาน

๒) ส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด มีจำนวน ๒๖ หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ จำนวน ๒๑ หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ๕ หน่วยงาน ระดับอำเภอ แบ่งเป็น ๗ อำเภอ ๑๐๖ ตำบล ๙๐๔ หมู่บ้าน

๓) ส่วนราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลนคร จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน ๓ แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน ๑๕ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๙๗ แห่ง

๒.๔ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐมภายใต้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครปฐม ได้แก่

- การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๔.๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีมติเห็นชอบในการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม แล้ว ดังนี้

- (๑) อำเภอเมืองนครปฐม เขต ๑
- (๒) อำเภอกำแพงแสน เขต ๒

(๓) อำเภอบางเลน ดอนตูม พุทธมณฑล เขต ๓

(๔) อำเภอนครชัยศรี เขต ๔

(๕) อำเภอสามพราน เขต ๕

โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วทั้ง ๕ เขต ดังนี้

(๑) เขตเลือกตั้งที่ ๑ มีราษฎรในเขตเลือกตั้ง จำนวน ๑๗๐,๒๙๔ คน ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง คือ อำเภอเมืองนครปฐม (เฉพาะเทศบาลนครนครปฐม ตำบลนครปฐม ลำพญา บ่อพลับ หนองปากโลง สนามจันทร์ พระประโทน ห้วยจรเข้ม โพรหมเดื่อ หนองดินแดง สวนป่าน สระกะเทียม และวังตะกุก)

(๒) เขตเลือกตั้งที่ ๒ มีราษฎรในเขตเลือกตั้ง จำนวน ๑๖๖,๐๒๓ คน ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งคือ อำเภอกำแพงแสน อำเภอเมืองนครปฐม (เฉพาะตำบลบ้านยาง ทัพหลวง หนองงูเห่ล้อม ตาก้อง และมาบแค)

(๓) เขตเลือกตั้งที่ ๓ มีราษฎรในเขตเลือกตั้ง จำนวน ๑๗๔,๐๖๔ คน ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งคือ อำเภอบางเลน ดอนตูม และพุทธมณฑล

(๔) เขตเลือกตั้งที่ ๔ มีราษฎรในเขตเลือกตั้ง จำนวน ๑๖๔,๙๙๘ คน ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งคือ อำเภอนครชัยศรี และอำเภอเมืองนครปฐม (ตำบลดอนยายหอม ธรรมศาลา ถนนขาด บางเขม(นอกเขตเทศบาลนครนครปฐม) สามควายเผือก วังเย็น และทุ่งน้อย)

(๕) เขตเลือกตั้งที่ ๕ มีราษฎรในเขตเลือกตั้ง จำนวน ๑๘๔,๘๖๗ คน ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งคือ อำเภอสามพรานทั้งอำเภอ

จังหวัดนครปฐมได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐมแล้ว เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมทั้งสิ้น ๖๔๘,๖๒๑ คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งรวมทั้งสิ้น ๕๐๔,๙๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๘๔ ตามตารางดังนี้

ตารางแสดงจำนวนการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส.จังหวัดนครปฐม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

เขตเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง		บัตรเสีย				บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน			
				แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง		แบบบัญชีรายชื่อ		แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง		แบบบัญชีรายชื่อ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขต ๑	๑๒๕,๔๑๒	๙๗,๙๗๘	๗๘.๑๒	๕,๑๑๕	๕.๒๒	๓,๓๔๓	๓.๔๑	๙,๔๙๔	๙.๖๙	๗,๒๒๙	๗.๓๘
เขต ๒	๑๒๔,๘๖๗	๙๗,๙๘๘	๗๘.๔๗	๕,๘๓๙	๕.๙๖	๕,๖๓๘	๕.๗๕	๖,๑๓๒	๖.๒๖	๔,๐๐๓	๔.๐๙
เขต ๓	๑๓๒,๐๑๐	๑๐๓,๖๘๓	๗๘.๕๔	๕,๘๙๔	๕.๖๘	๔,๙๖๔	๔.๗๙	๔,๙๑๙	๔.๗๔	๓,๓๙๙	๓.๒๘
เขต ๔	๑๒๖,๕๔๑	๙๙,๓๖๗	๗๘.๕๓	๖,๒๒๘	๖.๒๗	๔,๕๖๘	๔.๖๐	๗,๓๖๗	๗.๔๑	๔,๘๔๕	๔.๘๘
เขต ๕	๑๓๙,๗๙๑	๑๐๕,๙๐๐	๗๕.๗๖	๖,๑๗๔	๕.๘๓	๓,๔๖๗	๓.๒๗	๖,๕๘๓	๖.๒๒	๓,๘๑๒	๓.๖๐
รวมทั้งจังหวัด	๖๔๘,๖๒๑	๕๐๔,๙๑๖	๗๗.๘๔	๒๙,๒๕๐	๕.๗๙	๒๑,๙๘๐	๔.๓๕	๓๔,๙๙๕	๖.๘๓	๒๓,๒๘๘	๔.๖๑

โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

(๑) พ.ท.สินธพ แก้วพิจิตร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑

(๒) นายรัฐกร เจริญจิตร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒

(๓) นายก่อเกียรติ สิริยะเสถียร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓

(๔) นายอนุชา สะสมทรัพย์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔

(๕) นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๕

(๖) นายปัญญาวัฒน์ บุญมี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม แบบบัญชีรายชื่อ

๒.๔.๒ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนทั้งสิ้น ๓๑๖,๒๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๖ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

๒.๔.๓ การเลือกตั้งท้องถิ่น เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ จังหวัดนครปฐมได้มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครบวาระ และเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนี้

(๑) อำเภอเมืองนครปฐม มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๖ ครั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบแค ๒ ครั้ง เทศบาลตำบลธรรมศาลา องค์การบริหารส่วนตำบลนครปฐม และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

(๒) อำเภอสสามพราน มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ ครั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

(๓) อำเภอนครชัยศรี มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๐ ครั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลขุนแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลวัดแค องค์การบริหารส่วนตำบลศรีมหาโพธิ์ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระชับ องค์การบริหารส่วนตำบลไทยวาสา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยพลู องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดสำโรง และองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมบัว

(๔) อำเภอบางเลน มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ ครั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนกกระทุง องค์การบริหารส่วนตำบลนิลเพชร องค์การบริหารส่วนตำบลบางระกำ และองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

(๕) อำเภอกำแพงแสน มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๒ ครั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลสระสี่มุม ๔ ครั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน ๒ ครั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เทศบาลตำบลกำแพงแสน และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

(๖) อำเภอดอนตูม มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ ครั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เทศบาลตำบลสามง่าม องค์การบริหารส่วนตำบลดอนรวก องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วน และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนพุทรา

(๗) อำเภอพุทธมณฑล มีการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ครั้ง ได้แก่ เทศบาลตำบลศาลายา

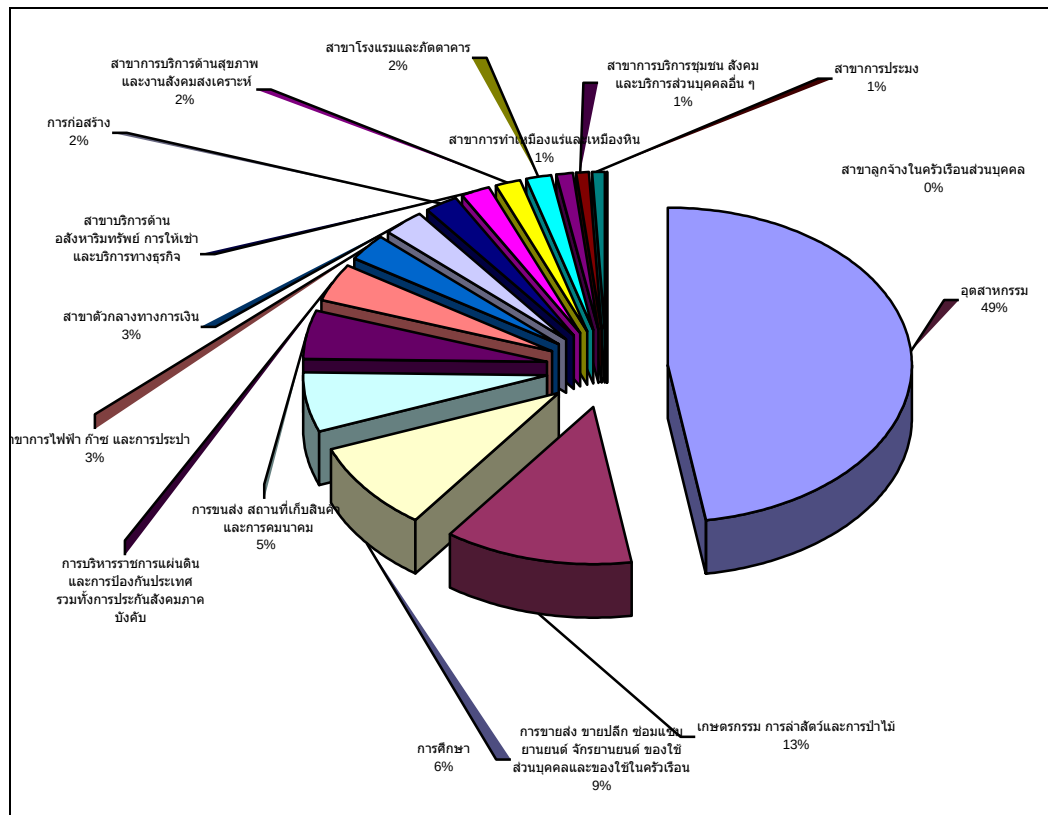
๓. สภาพเศรษฐกิจ

๓.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐมในปี พ.ศ.๒๕๕๓ พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ๑๕๒,๒๒๕ บาทต่อปี โดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม ตามราคาประจำปี ๑๔๘,๕๙๙ ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรมมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า ๗๐,๕๑๒ ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่า ๑๘,๗๔๗ ล้านบาท อันดับ ๓ เป็นสาขาการค้าส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน คิดเป็นมูลค่า ๑๓,๖๗๓ ล้านบาท สาขาการศึกษา คิดเป็นมูลค่า ๙,๐๐๕ ล้านบาท สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม คิดเป็นมูลค่า ๗,๔๓๔ ล้านบาท สาขาการบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ คิดเป็นมูลค่า ๕,๕๒๙ ล้านบาท สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา คิดเป็นมูลค่า ๔,๒๐๒ ล้านบาท สาขาค้ากลางทางการเงิน คิดเป็นมูลค่า ๔,๐๔๘ ล้านบาท สาขาการก่อสร้าง คิดเป็นมูลค่า ๓,๓๕๓ ล้านบาท สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ คิดเป็นมูลค่า ๒,๙๑๑ ล้านบาท สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ คิดเป็นมูลค่า ๒,๗๒๘ ล้านบาท สาขาโรงแรมและภัตตาคาร คิดเป็นมูลค่า ๒,๓๗๒ ล้านบาท สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน คิดเป็นมูลค่า ๑,๖๘๑ ล้านบาท สาขาการบริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ คิดเป็น

มูลค่า ๑,๓๓๔ ล้านบาท สาขาการประมง คิดเป็นมูลค่า ๙๒๖ ล้านบาท และสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล คิดเป็นมูลค่า ๑๔๖ ล้านบาท

กราฟแสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ.๒๕๕๓

(ที่มา : สนง. สถิติจังหวัดนครปฐม)

๓.๒ การเกษตรกรรม

จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่เกษตรกรรม จำนวนทั้งสิ้น ๗๙๘,๐๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด การเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๓.๕๙ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้และพืชผัก การเลี้ยงสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ระบบการเกษตรในจังหวัดนครปฐม จัดเป็นเขตเกษตรก้าวหน้า เพราะมีระบบชลประทานที่ดี โดยอาศัยแหล่งน้ำจากกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทำนาลำ และแม่กลอง ประกอบกับเกษตรกรจังหวัดนครปฐมมีศักยภาพสูง สามารถเรียนรู้วิทยาการแบบใหม่ ๆ และมีการใช้เทคโนโลยีภาคการเกษตรที่พัฒนามากขึ้นระดับหนึ่ง พืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้จังหวัด ได้แก่ ข้าว อ้อย ไม้ผล พืชผักต่าง ๆ และไม้ดอกไม้ประดับ การเกษตรกรรมของจังหวัดนครปฐมมีความเป็นไปได้อย่างสูงต่อการวางแผนจัดระบบการผลิต เพื่อเชื่อมโยงการส่งออก

๓.๒.๑ การกลีกรวม

ในปี พ.ศ.๒๕๕๓/๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐม ใช้พื้นที่เพาะปลูกแยกเป็นพื้นที่ใช้ทำนา ๔๔๒,๑๐๒.๗๕ ไร่ พืชไร่ ๘๔,๒๔๑.๒๕ ไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้น ๖๒,๒๐๑.๕๐ ไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ ๑๖,๓๓๙.๗๕ ไร่

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ได้แก่

๑) ข้าว จังหวัดนครปฐมมีการทำนาปีละ ๒ ครั้ง คือ ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง โดยข้าวนาปีเป็นข้าวเพาะปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนสิงหาคม-มกราคม ส่วนข้าวนาปรังเป็นข้าวที่เพาะปลูกในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน และจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม แต่

เนื่องจากจังหวัดนครปฐมมีระบบชลประทานที่สมบูรณ์ จึงสามารถปลูกข้าวได้ต่อเนื่องตลอดปี คือสามารถปลูกได้ ๒ ปี ๕ ครั้ง สำหรับผลผลิตข้าวฤดูการผลิตปี พ.ศ.๒๕๕๓/๒๕๕๔ ของจังหวัดมี ดังนี้

(๑) **ข้าวนาปี** จากสถิติการปลูกข้าวพบว่า มีปริมาณการผลิต จำนวน ๓๘๘,๖๐๘.๓๑ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๒/๒๕๕๓ เป็นจำนวน ๓๓,๐๐๓.๐๗ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๒๘ โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ.๒๕๕๓/๒๕๕๔ จำนวน ๔๔๒,๑๐๒.๗๕ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๒/๒๕๕๓ เป็นจำนวน ๔๑,๘๘๖.๗๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๖

(๒) **ข้าวนาปรัง** จากสถิติการเพาะปลูกพบว่า มีปริมาณผลผลิต จำนวน ๓๘๓,๗๕๓.๒๔ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๒/๒๕๕๓ เป็นจำนวน ๒๖,๐๕๒.๙๔ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๒๘ โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ.๒๕๕๓/๒๕๕๔ จำนวน ๔๓๕,๕๘๘.๒๕ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๒/๒๕๕๓ เป็นจำนวน ๒๘,๓๘๘.๒๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๙๗

๒) **อ้อยโรงงาน** พืชที่สำคัญของจังหวัดฯ คือ อ้อยโรงงานที่ใช้ผลิตน้ำตาลทราย ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีผลผลิตอ้อยโรงงาน ๑,๐๖๕,๓๓๗.๘๘ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๓ จำนวน ๑๘๘,๐๑๕.๘๘ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๓ โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จำนวน ๗๙,๐๓๑ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นจำนวน ๖,๘๑๑ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๔๓ อ้อยเป็นพืชที่เพาะปลูกในช่วงเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน ปลูกมากในเขตอำเภอกำแพงแสน และอำเภอเมืองนครปฐม

๓) **ผลไม้** การทำสวนผลไม้ นับเป็นอาชีพหนึ่งที่ราษฎรทำการเพาะปลูกมาก ประกอบด้วย มะพร้าว น้ำหอม ส้มโอ มะม่วง ฝรั่ง ชมพู่ มะนาว กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม ลำไย ฯลฯ สำหรับผลไม้ที่มีชื่อเสียงของ จังหวัดนครปฐมเป็นที่รู้จักทั่วไปของผู้บริโภค ได้แก่ ส้มโอนครชัยศรี และมะพร้าวน้ำหอมสามพราน ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีผลผลิตผลไม้รวมประมาณ ๑๒๕,๙๔๘.๗๙ ตัน มูลค่าประมาณ ๑,๔๖๗.๓๓ ล้านบาท

๔) **พืชผัก** มีการปลูกกันทั่วไป นอกจากจะใช้บริโภคภายในจังหวัดนครปฐมแล้ว ยังส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดข้างเคียง และกรุงเทพฯ ซึ่งพืชผักบางชนิด เช่น หน่อไม้ฝรั่ง สามารถส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศด้วย พืชผักที่ปลูกกันมาก ได้แก่ ข้าวโพดฝักอ่อน หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดหวาน ผักคะน้า แตงกวา ถั่วฝักยาว พริก ผักกวางตุ้ง ผักคื่นไช้ ผักชี ผักบุ้งจีน ผักบุ้งน้ำ ผักกะเฉด กระชาย ต้นหอม ฯลฯ ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีผลผลิตผักรวมประมาณ ๒๑๔,๘๗๘.๘๘ ตัน มูลค่าประมาณ ๔,๘๖๙.๕๓ ล้านบาท

๕) **ไม้ดอกไม้ประดับ** จังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญและมีไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ เช่น กุหลาบ มะลิ บัวฉัตร รัก ดาวเรือง ซึ่งได้รับความนิยมทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ในแต่ละปีจังหวัดนครปฐมมีรายได้จากการจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับประมาณ ๑,๔๒๙ ล้านบาท ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ พื้นที่เพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น ๑๖,๓๓๙.๗๕ ไร่ ส่วนใหญ่ อยู่ในเขตอำเภอสองพี่น้อง อำเภอนครชัยศรี อำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอบางเลน

๓.๒.๒ การปศุสัตว์

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐม มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคและการค้าสัตว์ที่นิยมเลี้ยง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ไก่ มีจำนวน ๙,๓๔๕,๙๙๕ ตัว เป็ด มีจำนวน ๒,๐๙๘,๗๘๘ ตัว และสุกร มีจำนวน ๕๑๑,๕๖๓ ตัว เป็นต้น

(ที่มา : สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม)

จังหวัดนครปฐมประกอบอาชีพประมงน้ำจืดเป็นส่วนใหญ่ ผลผลิตของสาขาประมง โดยทั่วไปได้จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเกษตรกรทำการประมงทั้งสิ้นจำนวน ๑๐,๙๑๕ ราย พื้นที่ทำการประมง มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๘,๘๖๕ ไร่ สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลาน้ำจืด กุ้งก้ามกราม กุ้งขาว ปลาช่อน จระเข้ และ สัตว์น้ำอื่น ๆ มีผู้ประกอบการด้านการประมงทั้งสิ้น ๑๘๘ ราย ประกอบด้วย ผู้ค้าปัจจัยการผลิต/ผู้ค้า ผู้รวบรวม สัตว์น้ำ/แพปลา ทำขึ้นปลา/โรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ/กลุ่มและผู้แปรรูปสัตว์น้ำ/ผู้นำเข้า ผู้ส่งออกสัตว์ น้ำ และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ จำนวน ๔๗๐ แห่ง เนื้อที่ ๒๕,๓๕๖ ไร่ ประกอบด้วย แม่น้ำ/ ลำคลอง/หนอง/บึง ครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ มีผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง ๖๙,๗๓๕.๔๒ ตัน มูลค่า ๔,๙๔๗๕.๒๗ ล้านบาท

อำเภอ	ชาวประมง (ราย)	ผลผลิตจาก ธรรมชาติ(ตัน)	มูลค่าการผลิต (บาท)	ผู้เพาะเลี้ยง (ราย)	ผลผลิตจากการ เพาะเลี้ยง(ตัน)	มูลค่าการผลิต (บาท)
เมืองนครปฐม	๐	๐.๐๐	๐	๑,๗๒๘	๑๑,๐๓๙.๐๐	๗๙๓,๐๕๐,๘๓๔
สามพราน	๗๕	๒๖๒.๐๐	๘,๓๓๐,๒๑๐	๑,๒๒๙	๗,๗๕๒.๑๖	๕๒๗,๐๖๒,๖๑๕
นครชัยศรี	๑๑๕	๔๑๔.๐๐	๑๓,๑๑๐,๕๗๕	๑,๑๘๕	๗,๙๗๓.๒๒	๕๙๘,๒๐๓,๕๗๔
บางเลน	๘๖	๒๑๗.๘๒	๖,๙๑๐,๕๐๑	๒,๙๖๖	๑๙,๐๙๖.๙๙	๑,๓๔๔,๐๗๒,๓๔๐
กำแพงแสน	๐	๐.๐๐	๐	๒,๐๕๔	๑๓,๒๒๒.๗๓	๙๓๐,๒๗๗,๒๖๐
ดอนตูม	๐	๐.๐๐	๐	๑,๔๐๖	๘,๔๓๓.๘๒	๕๙๗,๔๓๐,๐๑๕
พุทธมณฑล	๐	๐.๐๐	๐	๓๔๗	๒,๒๑๗.๕๐	๑๕๗,๑๗๓,๗๐๒
รวม	๒๗๖	๘๙๓.๘๒	๒๘,๓๒๑,๒๘๖	๑๐,๙๑๕	๖๙,๗๓๕.๔๒	๔,๙๔๗,๒๗๐,๓๔๐

Mydoc:A2/1 เล่ม 55/๙

ตารางแสดงจำนวนพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดนครปฐม
ปี พ.ศ.๒๕๕๔

อำเภอ	พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ไร่)						รวมพื้นที่เลี้ยง ทั้งสิ้น (ไร่)
	กุ้งขาว	กุ้งก้ามกราม	ปลาน้ำจืด	ปลาสวยงาม	จระเข้	สัตว์น้ำอื่น ๆ	
เมืองนครปฐม	๒,๖๗๖.๕๐	๙,๖๑๔.๐๕	๑๑,๗๙๖	๔๒๑	๑๗	๖๒	๒๔,๕๘๗
สามพราน	๑,๒๒๙.๕๐	๑,๔๐๖	๖,๕๗๖	๒๓	๖๖	๗๖	๙,๓๗๗
นครชัยศรี	๑,๗๑๑.๕๐	๔๔๙	๗,๒๔๘	๑๓๔	๑๑	๓๑๒	๙,๘๖๖
บางเลน	๑๐,๐๑๕	๙,๙๗๓	๑๘,๘๕๙	๕๙	๖	๗๕	๓๘,๙๘๗
กำแพงแสน	๒,๑๘๑	๒๙,๑๐๗	๒,๐๔๖	๒๔	๒๘	๑๕๕	๓๓,๕๔๑
ดอนตูม	๒,๓๐๔	๓๖๕	๗,๙๘๖	๓๘	๑๖	๒๒	๑๐,๗๓๑
พุทธมณฑล	๐	๕	๑,๗๖๙	๑	๐	๒	๑,๗๗๗
รวม	๒๐,๑๑๗.๕๐	๕๐,๙๑๙.๐๕	๕๖,๒๘๐	๗๐๐	๑๔๔	๗๐๔	๑๒๘,๘๖๕

(ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม)

๓.๓ การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดิน

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่การออกเอกสารสิทธิ รวมทั้งสิ้น ๔๕๖,๐๒๔ แปลง ๑,๒๑๙,๐๐๙ ไร่ ๑ งาน ๔๓.๘๐ ตารางวา โดยจำแนกตามประเภทเอกสารสิทธิ ดังนี้

๓.๓.๑ โฉนดที่ดิน มีจำนวน ๔๔๖,๑๗๗ แปลง เนื้อที่ ๑,๑๖๗,๓๕๕ ไร่ ๐ งาน ๑๕ ตารางวา

๓.๓.๒ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) มีจำนวน ๔,๔๒๕ แปลง เนื้อที่ ๘,๔๘๔ ไร่ ๑ งาน ๑๐ ตารางวา

๓.๓.๓ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) มีจำนวน ๕,๐๑๕ แปลง เนื้อที่ ๔๑,๑๒๕ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา

๓.๓.๔ ใบจอง มีจำนวน ๐ แปลง เนื้อที่ ๒,๐๔๔ ไร่ ๑ งาน ๓ ตารางวา

(ที่มา : สำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐม)

๓.๔ การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดนครปฐมมากที่สุด มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ห่างจากกรุงเทพ ฯ เพียง ๕๖ กิโลเมตร โดยภาพรวมแล้วอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม มีการประกอบกิจการหลากหลายประเภทปะปนกันไปไม่กระจุกตัวอยู่ในอุตสาหกรรมหนึ่งเป็นพิเศษ และอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการลงทุนมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการบริการ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก ตามลำดับ ส่วนอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการลงทุนน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ และอุตสาหกรรมก่อสร้างตามลำดับ

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ อาทิ เช่น การผลิตด้านอุตสาหกรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเครื่องจักรเก่า ล้าสมัย การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ยังไม่ทั่วถึง เพราะผู้ประกอบการขาดเงินลงทุนมีผลทำให้คุณภาพสินค้า ที่ได้ยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร และขาดแรงงานฝีมือเฉพาะด้าน

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีโรงงานจำนวนทั้งสิ้น ๒,๙๗๑ แห่ง จำนวนเงินลงทุนประมาณ ๒๕๖,๔๙๐,๔๑๑,๓๘๙ บาท เกิดการจ้างงาน ๑๗๖,๕๗๕ คน เป็นชาย ๘๒,๙๓๑ คน เป็นหญิง ๙๓,๖๔๔ คน กำลังการผลิตทั้งสิ้น ๓,๕๘๕,๘๓๙.๒๒ แรงม้า

ตารางแสดงจำนวนโรงงานแยกตามหมวดอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ที่	หมวดรายการ	จำนวน โรงงาน	จำนวนคนงาน			เงินลงทุน	แรงม้า
			ชาย	หญิง	รวม		
๑.	อุตสาหกรรมกระดาษ	๑๘๑	๒,๕๕๓	๑,๖๘๒	๔,๒๓๕	๔,๐๘๑,๕๓๑,๔๖๙	๑๒๒,๑๗๘.๖๑
๒.	อุตสาหกรรมอาหาร	๓๕๙	๑๔,๔๔๗	๒๑,๔๙๗	๓๕,๙๔๔	๑๗,๑๑๒,๕๙๗,๓๓๐	๘๘๗,๑๓๐.๒๕
๓.	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	๔๓	๑,๙๖๐	๑,๔๗๖	๓,๔๓๖	๓๗,๘๔๕,๑๕๕,๘๒๒	๓๙๓,๑๘๗.๐๘
๔.	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	๒๕๓	๙,๖๕๐	๑๔,๒๒๐	๒๓,๘๗๐	๒๐,๐๙๕,๓๘๖,๖๒๒	๗๙๓,๗๓๗.๒๐
๕.	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	๖๓	๓,๕๐๖	๑๒,๗๒๒	๑๖,๒๒๘	๒,๐๕๙,๓๒๙,๙๒๖	๑๓,๔๖๕.๐๘
๖.	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	๑๖	๕๖๑	๗๖๐	๑,๓๒๑	๒๓๓,๘๙๖,๐๐๐	๔,๘๐๖.๐๖
๗.	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๑๐๐	๑,๕๑๐	๑,๐๕๙	๒,๕๖๙	๑,๐๔๕,๓๕๖,๒๐๐	๓๓,๘๓๗.๕๑
๘.	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๕๓	๑,๑๕๘	๑,๑๘๐	๒,๓๓๘	๑,๔๖๙,๖๒๐,๐๐๐	๙,๙๘๘.๖๘
๙.	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	๕๙	๑,๒๙๗	๗๖๐	๒,๐๕๗	๕,๒๐๗,๘๙๒,๓๗๓	๑๓๔,๒๔๑.๘๓
๑๐.	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	๔๑	๑,๐๖๙	๑,๐๒๕	๒,๐๙๔	๒,๕๖๑,๓๔๓,๒๒๕	๑๐,๖๗๕.๗๙
๑๑.	อุตสาหกรรมเคมี	๑๙๓	๔,๘๖๓	๒,๕๙๗	๗,๔๖๐	๖,๑๐๑,๕๐๒,๐๒๐	๖๔,๖๓๗.๘๖
๑๒.	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๗	๔๘	๒๗	๗๕	๖๙๒,๘๐๐,๐๐๐	๒,๗๗๙.๗๔
๑๓.	อุตสาหกรรมยาง	๕๗	๒,๓๗๖	๑,๒๐๘	๓,๕๘๔	๔,๖๗๑,๒๕๓,๕๐๙	๑๗๓,๗๙๓.๖๒
๑๔.	อุตสาหกรรมพลาสติก	๓๕๒	๑๐,๓๗๓	๑๒,๕๗๒	๒๒,๙๔๕	๑๖,๔๑๘,๔๑๔,๗๘๒	๒๘๔,๕๔๐.๓๙
๑๕.	อุตสาหกรรมโลหะ	๑๔๖	๓,๔๑๘	๔,๑๓๕	๗,๕๕๓	๓,๓๑๓,๒๑๒,๒๕๐	๕๓,๗๔๒๙.๔๘
๑๖.	อุตสาหกรรมโลหะ	๘๕	๓,๘๕๗	๕๕๖	๔,๔๑๓	๑,๗๓๒,๔๘๖,๖๙๔	๑๑๔,๐๓๑.๕๓
๑๗.	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	๒๘๘	๕,๓๐๖	๑,๙๗๔	๗,๒๘๐	๗,๓๐๕,๓๒๘,๔๘๙	๖๗,๐๓๐.๙๓
๑๘.	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	๙๒	๑,๗๔๘	๔๕๒	๒,๒๐๐	๑,๕๔๐,๙๗๙,๐๐๐	๑๘,๖๐๖.๐๗
๑๙.	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	๑๒๒	๓,๗๓๑	๔,๔๗๘	๘,๒๐๙	๔,๕๕๕,๐๒๘,๐๗๔	๒๙,๘๖๔.๔๑
๒๐.	อุตสาหกรรมขนส่ง	๑๘๐	๓,๘๕๗	๑,๒๖๘	๕,๑๒๕	๓,๕๕๐,๖๑๑,๕๔๐	๕๕,๒๗๑.๗๓
๒๑.	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	๓๐๑	๕,๖๔๓	๗,๙๙๖	๑๓,๖๓๙	๑๑๔,๘๙๖,๖๘๖,๐๖๔	๓๑๘,๒๕๕.๓๗
	รวม	๒,๙๗๑	๘๒,๙๓๑	๙๓,๖๔๔	๑๗๖,๕๗๕	๒๕๖,๔๙๐,๔๑๑,๓๘๙	๓,๕๘๕,๘๓๙.๒๒

(ที่มา : สنج.อุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม)

๓.๕ การพาณิชย์กรรม

จังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาคตะวันตกและเป็นชุมทางขนส่ง การขนถ่ายสินค้ามายาวนาน โดยทางรถไฟ รถยนต์ และการขนส่งสินค้าเกษตรทางน้ำเพื่อเข้าสู่ตลาดกรุงเทพฯ รวมทั้งมีความได้เปรียบทางด้านทำเลที่ตั้งประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดมีการพัฒนา การเกษตรในทุกด้าน จึงก่อให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรได้เป็นอย่างดี และรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกระจายไปสู่สาขาต่างๆ และมีความมั่นคง จนกลายเป็นศูนย์กลางทางพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ มีผู้ประกอบการซึ่งจดทะเบียนธุรกิจใหม่ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๗๕๙ ราย จำนวนทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น ๒,๑๙๙,๘๒๐,๐๐๐ บาท

ตารางแสดงการจดทะเบียนธุรกิจใหม่จังหวัดนครปฐม

ปี พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔

ปี	จำนวนผู้จดทะเบียนธุรกิจ	
	จำนวนราย	ทุน (บาท)
๒๕๕๐	๔๕๕	๑,๐๒๐,๖๘๕,๐๐๐
๒๕๕๑	๔๙๐	๗๗๒,๒๔๖,๐๐๐
๒๕๕๒	๕๕๐	๑,๕๘๙,๗๘๐,๐๐๐
๒๕๕๓	๖๑๖	๑,๕๓๘,๒๗๐,๐๐๐
๒๕๕๔	๗๕๙	๒,๑๙๙,๘๒๐,๐๐๐

(ที่มา : สนง.พัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด)

ตารางแสดงการจดทะเบียนแยกเป็นประเภทธุรกิจ

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ลำดับ	ประเภทธุรกิจ	บริษัทจำกัด		ห้างหุ้นส่วนจำกัด	
		จำนวนจดทะเบียน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	จำนวนจดทะเบียน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
๑.	เกษตร/ป่าไม้/ประมง	๔	๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑	๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐
๒.	เหมืองแร่	๖	๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๐	๐
๓.	อุตสาหกรรม/หัตถกรรม	๑๒๔	๒๙๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๓	๒๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐
๔.	สาธารณูปโภค	๑๖	๑๗,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๖	๒,๙๐๐,๐๐๐.๐๐
๕.	ก่อสร้าง	๓๑	๑,๐๔๙,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๕	๒๒,๓๐๐,๐๐๐.๐๐
๖.	ขายส่ง/ขายปลีก/โรงแรม/ร้านอาหาร	๑๗๑	๓๙๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๗๔	๕๕,๗๔๐,๐๐๐.๐๐
๗.	ขนส่ง/คมนาคม/คลังสินค้า	๑๒	๑๔,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๘	๙,๑๐๐,๐๐๐.๐๐
๘.	การเงิน/ประกันภัย/อสังหาริมทรัพย์/บริการธุรกิจ	๖๕	๑๘๗,๔๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๕	๑๕,๙๐๐,๐๐๐.๐๐
๙.	บริการสังคม/บริการส่วนบุคคล	๒๖	๖๖,๘๒๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๒	๓๕,๕๑๐,๐๐๐.๐๐
๑๐.	อื่น ๆ	๐	๐	๐	๐
	รวม	๔๕๕	๒,๐๓๔,๓๗๐,๐๐๐.๐๐	๓๐๔	๑๖๕,๔๕๐,๐๐๐.๐๐

(ที่มา : สนง.พัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด)

๓.๖ การเงิน การคลัง และการธนาคาร

๓.๖.๑ การเงิน การคลัง

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ผลการจัดเก็บรายได้ของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ ๒๑,๑๖๖.๐๐๔ ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ ๒๕๕๓ จำนวน ๔,๖๑๓.๐๖๓ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๗.๘๗

**ตารางสรุปผลการจัดเก็บรายได้ของจังหวัดนครปฐม
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๓**

(หน่วย : ล้านบาท)

ที่มาของรายได้	ปีงบประมาณ ๒๕๕๓	ปีงบประมาณ ๒๕๕๒	เปรียบเทียบปี งบประมาณ. ๒๕๕๓ กับปี งบประมาณ.๒๕๕๒		ประมาณการ งบฯ ปี ๒๕๕๓	เปรียบเทียบปี งบประมาณ.๒๕๕๓ กับปี งบประมาณ.๒๕๕๒	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
๑.สรรพากรพื้นที่นครปฐม	๖,๕๑๘.๑๐๘	๖,๑๗๕.๕๖๑	๓๔๒.๕๔๗	๕.๕๕	๕,๙๒๕.๘๔๒	๕๙๒.๒๖๖	๙.๙๙
๒.สรรพสามิตพื้นที่ นครปฐม	๙,๐๙๔.๕๙๙	๖,๘๔๙.๗๖๓	๒,๒๔๔.๘๓๖	๓๒.๗๗	๗,๑๑๑.๕๔๘	๑,๙๘๓.๐๕๑	๒๗.๘๘
๓.ด้านศุลกากร	-	-	-	-	-	-	-
๔.ธนารักษ์พื้นที่นครปฐม	๑๒.๘๘๙	๑๖.๘๐๕	-๓.๙๑๖	-๒๓.๓๐	๑๐.๕๙๘	๒.๒๙๑	๒๑.๖๒
๕.ส่วนราชการอื่น	๙๒๗.๓๔๕	๗๔๕.๔๖๘	๑๘๑.๘๗๗	๒๔.๔๐	-	-	-
รวมรายได้จัดเก็บ	๑๖,๕๕๒.๙๔๑	๑๓,๗๘๗.๕๙๗	๒,๗๖๕.๓๔๔	๒๐.๐๖	-	-	-

(ที่มา : สนง.คลังจังหวัดนครปฐม)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีการเบิกจ่ายเงิน เท่ากับ ๑๐,๖๕๕.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๒ ของเงินประจำงวด โดยงบประมาณสามารถเบิกจ่ายได้ ๘,๒๖๐.๘๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๐ ของเงินประจำงวด และงบลงทุนสามารถเบิกจ่ายได้ ๒,๓๙๔.๑๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๔๕ ของเงินประจำงวด ตามมติคณะรัฐมนตรีกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายภาพรวม ร้อยละ ๙๓ และงบลงทุนร้อยละ ๗๒

**ตารางแสดงผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม**

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	เงินประจำงวด		เบิกจ่าย		คงเหลือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบรายจ่ายประจำ	๘,๓๗๘.๐๘	๗๔.๗๒	๘,๒๖๐.๘๖	๙๘.๖๐	๑๑๗.๒๒	๑.๔๐
งบรายจ่ายลงทุน	๒,๘๓๔.๙๑	๒๕.๒๘	๒,๓๙๔.๑๕	๘๔.๔๕	๔๔๐.๗๖	๑๕.๕๕
รวม	๑๑,๒๑๒.๙๙	๑๐๐.๐๐	๑๐,๖๕๕.๐๐	๙๕.๐๒	๕๕๗.๙๘	๔.๙๘

(ที่มา : สนง.คลังจังหวัดนครปฐม)

๓.๖.๒ เงินฝากและเงินสินเชื่อ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีเงินฝาก รวมทั้งสิ้น ๑๕๒,๘๖๙.๙๑ ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันกับปี พ.ศ.๒๕๕๓ จำนวน ๑๗,๑๑๘.๘๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๑ ส่วนเงินสินเชื่อมีจำนวน ๑๑๗,๐๕๙.๐๓ ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันกับปี พ.ศ.๒๕๕๓ จำนวน ๑๖,๓๐๒.๒๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๘ การปล่อยสินเชื่อมีการขยายตัวดีขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากภาครัฐได้มีนโยบายในการปล่อยสินเชื่อตาม โครงการไทยเข้มแข็งให้แก่ประชาชน ได้แก่ โครงการประกันรายได้เกษตรกร โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ของระบบของประชาชน และโครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัย โครงการธนาคารประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในการสร้างงานสร้างอาชีพ

**ตารางแสดงเงินฝากและสินเชื่อจังหวัดนครปฐม
ปี พ.ศ.๒๕๕๔**

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	เงินฝาก				เงินสินเชื่อ			
	ณ ๓๑ ธ.ค. ๕๔	ณ ๓๑ ธ.ค. ๕๓	สูง/ต่ำ	ร้อยละ	ณ ๓๑ ธ.ค. ๕๔	ณ ๓๑ ธ.ค. ๕๓	สูง/ต่ำ	ร้อยละ
ธ. พาณิชย์	๑๑๘,๘๖๓.๐๐	๑๐๓,๘๐๕.๐๐	๘,๐๕๘.๐๐	๗.๗๖	๘๒,๘๙๓.๐๐	๗๑,๐๕๐.๐๐	๑๑,๘๔๓.๐๐	๑๖.๖๗
ธ. ออมสิน	๒๔,๙๔๒.๒๙	๑๙,๘๘๕.๙๑	๕,๐๕๖.๓๘	๒๕.๔๓	๑๒,๔๑๕.๓๓	๑๐,๔๑๙.๐๗	๑,๙๙๖.๒๖	๑๙.๑๖
ธ.อ.ส.	๒,๘๘๓.๐๒	๑,๓๙๔.๐๐	๑,๔๘๙.๐๒	๑๐๖.๘๒	๑๓,๘๗๐.๙๑	๑๑,๙๙๖.๖๓	๑,๘๗๔.๒๘	๑๕.๖๒
ธ.ก.ส.	๑๓,๑๘๑.๖๐	๑๐,๖๖๖.๑๑	๒,๕๑๕.๑๑	๒๓.๕๘	๗,๘๗๙.๗๙	๗,๒๙๑.๐๙	๕๘๘.๗๐	๘.๐๗
รวม	๑๕๙,๘๖๙.๙๑	๑๓๕,๗๕๑.๐๒	๑๗,๑๑๘.๘๙	๑๒.๖๑	๑๑๗,๐๕๙.๐๓	๑๐๐,๗๕๖.๗๙	๑๖,๓๐๒.๒๔	๑๖.๑๘

(ที่มา : สนง.คลังจังหวัดนครปฐม)

๓.๖.๓ การประกันภัย

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีข้อมูลสาขาบริษัทประกันภัย ดังนี้
การประกันวินาศภัย

- (๑) สาขา จำนวน ๑๙ บริษัท รวม ๒๐ สาขา สาขาย่อย จำนวน ๒ บริษัท รวม ๒ สาขา และ สาขาเฉพาะเพื่อการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๕ บริษัท รวม ๕ สาขา
- (๒) ศูนย์บริการบริษัท จำนวน ๓ บริษัท รวม ๓ สำนักงาน
 - ตัวแทนประกันวินาศภัย จำนวน ๑๑ บริษัท รวม ๓๑ สำนักงาน
 - นายหน้าประกันวินาศภัยบุคคล จำนวน ๑๑ สำนักงาน

๓.๖.๔ การประกันชีวิต

- สาขา จำนวน ๖ บริษัท รวม ๑๒ สาขา และตัวแทนประกันชีวิต จำนวน ๓ บริษัท รวม ๑๘ สำนักงาน (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจังหวัดนครปฐม)

๓.๗ การแรงงาน

๓.๗.๑ สถานประกอบกิจการและลูกจ้าง

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีสถานประกอบกิจการทั้งหมด ๕,๕๗๘ แห่ง มีจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ๑๘๕,๖๘๖ คน ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบกิจการขนาดใหญ่มีลูกจ้าง ๑,๐๐๐ คนขึ้นไป จำนวน ๑๑ แห่ง มีจำนวนลูกจ้าง ๑๙,๓๒๔ คน ตามตารางแสดงจำนวนสถานประกอบกิจการและลูกจ้างจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ.๒๕๕๕ ดังนี้

**ตารางแสดงจำนวนสถานประกอบกิจการและลูกจ้าง
จังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ.๒๕๕๔**

สถานประกอบกิจการ ที่มีจำนวนลูกจ้าง	จำนวนสถานประกอบ กิจการ (แห่ง)	จำนวนลูกจ้าง (คน)	หมายเหตุ
๑ - ๔ คน	๑,๙๑๐	๔,๖๒๕	
๕ - ๙ คน	๑,๓๑๑	๘,๘๙๙	
๑๐ - ๑๙ คน	๘๔๑	๑๑,๕๒๖	
๒๐ - ๔๙ คน	๘๘๒	๒๘,๐๑๓	
๕๐ - ๙๙ คน	๒๖๔	๑๙,๒๖๘	
๑๐๐ - ๒๙๙ คน	๒๕๗	๔๓,๙๓๕	
๓๐๐ - ๔๙๙ คน	๕๘	๒๒,๙๐๙	
๕๐๐ - ๙๙๙ คน	๔๐	๒๗,๓๔๙	
๑,๐๐๐ คน ขึ้นไป	๑๑	๑๙,๓๒๔	
รวม	๕,๕๗๔	๑๘๕,๘๔๘	

(ที่มา : สนง.สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครปฐม)

๓.๗.๒ ผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงาน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีสถิติผู้สมัครงานจำนวนทั้งสิ้น ๗,๔๙๘ คน จำนวน ๓,๑๓๒ คน หญิง จำนวน ๔,๓๖๖ คน ตำแหน่งงานว่างจำนวนทั้งสิ้น ๘,๐๐๑ อัตรา ชาย ๑,๕๓๐ อัตรา หญิง ๕๒๘ อัตรา ไม่ระบุ ๕,๙๔๓ อัตรา การบรรจุงานจำนวนทั้งสิ้น ๖,๘๕๕ คน ชาย ๒,๘๔๒ คน หญิง ๔,๐๑๓ คน

**ตารางแสดงจำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงาน
ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔**

ประเภท	ปี พ.ศ. ๒๕๕๐	ปี พ.ศ. ๒๕๕๑	ปี พ.ศ. ๒๕๕๒	ปี พ.ศ. ๒๕๕๓	ปี พ.ศ. ๒๕๕๔
๑.ผู้สมัครงาน	๙,๖๙๒	๑๐,๑๔๑	๑๒,๑๔๙	๘,๐๓๒	๗,๔๙๘
๒.ตำแหน่งงานว่าง	๕,๘๑๔	๖,๔๘๒	๗,๒๗๔	๘,๗๒๐	๘,๐๐๑
๓.การบรรจุงาน	๔,๒๓๑	๔,๙๘๖	๕,๘๒๑	๖,๐๕๐	๖,๘๕๕

(ที่มา : สนง.จัดหางานจังหวัดนครปฐม)

๓.๗.๓ การบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศและคุ้มครองคนหางาน

ในปี ๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีผู้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น ๑๔๙ คน เป็นการเดินทางไปด้วยตนเอง ๖ คน เดินทางด้วย RE-ENTRY VISA ๑๓๔ คน และนายจ้างพาไปทำงานต่างประเทศ รวม ๙ คน (ที่มา : สนง.จัดหางานจังหวัดนครปฐม)

๓.๗.๔ การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และ กัมพูชา ที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่และทำงาน เพื่อรอส่งกลับตามมติคณะรัฐมนตรีมาจดทะเบียน และขออนุญาตทำงาน จำนวนทั้งสิ้น ๙,๙๗๐ คน เป็นสัญชาติพม่า ๙,๖๐๕ คน ลาว ๑๘๗ คน และกัมพูชา ๑๗๘ คน

จำนวนแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย ประเพณีนำเข้า MOU มาจดทะเบียนใบขออนุญาตทำงาน จำนวนทั้งสิ้น ๗๔๐ คน เป็นสัญชาติพม่า ๓๕ คน ลาว ๓๑๐ คน และกัมพูชา ๓๙๕ คน

จำนวนแรงงานต่างด้าวที่พิสูจน์สัญชาติแล้ว มาจดทะเบียนขอรับใบอนุญาตทำงาน จำนวน ๑๘,๘๐๔ คน เป็นสัญชาติพม่า ๑๕,๖๐๘ คน ลาว ๒,๓๗๕ คน และกัมพูชา ๘๒๑ คน

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ มีคนต่างด้าวขออนุญาตทำงานในจังหวัดนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น ๓,๓๘๐ คน เป็นการเข้ามาทำงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ๙๙ คน เข้ามาทำงานด้วย วีซ่าชั่วคราว (NON-IMMIGRANT VISA) จำนวน ๑,๐๘๐ คน ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติจีน (ไต้หวัน) ๑๕๗ คน สัญชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน ๒๓๑ คน สัญชาติญี่ปุ่น ๕๖ คน และสัญชาติอื่นๆ ๖๓๖ คน นอกจากนี้มีบุคคลผู้ไม่มี สัญชาติไทย ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทยขออนุญาตทำงานในจังหวัดนครปฐมอีก ๒,๒๐๑ คน ส่วนใหญ่ เป็นชาวเขาเผ่าลัวะ พม่า และมอญ (ที่มา : สนง.จัดหางานจังหวัดนครปฐม)

๓.๘ สหกรณ์

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีสหกรณ์รวมทั้งสิ้น ๗๔ สหกรณ์และมีกลุ่มเกษตรกร ๒๔ กลุ่ม รวมเป็น ๙๘ แห่ง มีสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๘๓,๒๘๘ ราย จำแนกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร ๔๖ สหกรณ์ สมาชิก ๓๘,๐๐๙ ราย และเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ๕๑ สหกรณ์ สมาชิก ๔๕,๓๒๓ ราย (ที่มา : สนง.สหกรณ์จังหวัดนครปฐม)

๓.๘.๑ สหกรณ์ภาคการเกษตร

- ๑) สหกรณ์การเกษตร จำนวน ๒๐ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๓๔,๒๗๗ ราย
 - ๒) สหกรณ์ประมง จำนวน ๑ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๙๕ ราย
 - ๓) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด จำนวน ๑ ชุมนุม สมาชิก จำนวน ๑๐ สหกรณ์
 - ๔) กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๒๔ กลุ่ม สมาชิก จำนวน ๓,๕๕๘ ราย
- ปริมาณธุรกิจรวมของสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน ๑๙,๓๐๖,๘๗๔,๗๗๐.๓๕ บาท

๓.๘.๒ สหกรณ์นอกภาคการเกษตร

- ๑) สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน ๒๔ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๒๐,๖๔๕ ราย
 - ๒) สหกรณ์ร้านค้า จำนวน ๕ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๑๓,๙๘๘ ราย
 - ๓) สหกรณ์บริการ จำนวน ๑๘ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๒,๔๓๖ ราย
 - ๔) สหกรณ์นิคม จำนวน ๑ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๗๙ ราย
 - ๕) สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน ๓ สหกรณ์ สมาชิก จำนวน ๔,๕๑๒ ราย
- ปริมาณธุรกิจรวมของสหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน ๕๐,๔๓๔,๘๙๓,๖๐๙.๓๐ บาท

๓.๙ การพัฒนาชุมชน

จังหวัดนครปฐมได้ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำกลุ่ม / องค์กรเครือข่ายและชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง รวมทั้งพัฒนาระบบรูปแบบและวิธีการพัฒนาชุมชนดังนี้ (ที่มา : สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม)

๓.๙.๑ จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับต่าง ๆ รวม ๙๗๖ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด(กพสจ.) จำนวน ๑ คณะ คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ(กพสอ.) จำนวน ๗ คณะ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล(กพสต.) จำนวน ๑๐๒ คณะ และคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน(กพสม.) จำนวน ๘๖๖ คณะ

๓.๙.๒ จัดให้มีอาสาสมัครในหมู่บ้านและตำบล โดยมีผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน จำนวน ๓,๔๖๔ คน และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนตำบล จำนวน ๑๙๘ คน

๓.๙.๓ ดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.)

- ๑) ระดับเข้มแข็ง จำนวน ๑๓ แห่ง
- ๒) ระดับปานกลาง จำนวน ๕๘ แห่ง
- ๓) ระดับต้องปรับปรุง จำนวน ๓๒ แห่ง
- ๔) เครือข่ายศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล (ศอช.ต.) จำนวน ๑๐๓ แห่ง
- ๕) เครือข่ายศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนอำเภอ (ศอช.อ.) จำนวน ๗ แห่ง
- ๖) เครือข่ายศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนจังหวัด (ศอช.จ.) จำนวน ๑ แห่ง

๓.๙.๔ ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ชุมชน ที่ผ่านการประเมินตามระบบมาตรฐานงานชุมชนระหว่าง ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จำนวน ๑๐๑ คน

๓.๙.๕ การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หลักสูตรผู้นำการพัฒนา จำนวน ๑๔๐ คน

๓.๙.๖ การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ๑) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านตัวชี้วัด ๖ x ๒ จำนวน ๙๓๐ หมู่บ้าน
- ๒) ผลการจัดระดับหมู่บ้านตามเกณฑ์ประเมินของกระทรวงมหาดไทย

- ระดับพออยู่ พอกิน	จำนวน ๔๑๒ หมู่บ้าน
- ระดับ อยู่ดี กินดี	จำนวน ๑๗๐ หมู่บ้าน
- ระดับมั่งมี ศรีสุข	จำนวน ๑๔ หมู่บ้าน
- ๓) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

จำนวน ๒๓ หมู่บ้าน แยกเป็น	
- หมู่บ้านต้นแบบ ระดับพออยู่ พอกิน	จำนวน ๘ หมู่บ้าน
- หมู่บ้านต้นแบบ ระดับอยู่ดี กินดี	จำนวน ๖ หมู่บ้าน
- หมู่บ้านต้นแบบ ระดับมั่งมีศรีสุข	จำนวน ๙ หมู่บ้าน

๓.๙.๗ การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน

- ๑) ศูนย์เรียนรู้ชุมชน จำนวน ๕๔ แห่ง
- ๒) ศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ จำนวน ๒๘ แห่ง

๓.๙.๘ การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

๑) จังหวัดนครปฐมมีผู้มาลงทะเบียนกลุ่มผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

- (๑) ผู้มาลงทะเบียน รวมทั้งสิ้น ๖๖๒ ราย แยกเป็น ๕ ประเภท คือ

-	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	จำนวน ๒๖๑ ราย
-	กลุ่มผู้ประกอบการรายเดียว	จำนวน ๓๗๓ ราย
-	ผู้ประกอบการ SME	จำนวน ๒๘ ราย
- (๒) ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ลงทะเบียน จำนวน ๑,๕๗๖ ผลิตภัณฑ์ แยกเป็น ๕ ประเภท คือ

-	อาหาร	จำนวน ๗๙๕ ผลิตภัณฑ์
---	-------	---------------------

- เครื่องดื่ม จำนวน ๖๘ ผลิตภัณฑ์
- ผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน ๑๒๔ ผลิตภัณฑ์
- ของใช้ ของตกแต่ง และของที่ระลึก จำนวน ๓๒๔ ผลิตภัณฑ์
- สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน ๒๖๕ ผลิตภัณฑ์

๒) ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Product

Champion : OPC) แยกตามประเภทดาว ดังนี้

- (๑) ระดับ ๕ ดาว จำนวน ๓๘ ผลิตภัณฑ์
- (๒) ระดับ ๔ ดาว จำนวน ๖๐ ผลิตภัณฑ์
- (๓) ระดับ ๓ ดาว จำนวน ๔๘ ผลิตภัณฑ์
- (๔) ระดับ ๒ ดาว จำนวน ๔๗ ผลิตภัณฑ์
- (๕) ระดับ ๑ ดาว จำนวน ๑๔ ผลิตภัณฑ์

๓) ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP และผลิตภัณฑ์ OTOP

(๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP: KBO) ดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยดำเนินการ

(๑.๑) การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนและผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน ๔๐ กลุ่ม

(๑.๒) การบรรจุภัณฑ์ OTOP ต้นแบบ จำนวน ๑ กลุ่ม

(๑.๓) นำผลงานการพัฒนาเข้าร่วมแข่งขันงาน OTOP KBO Contest ๒๐๑๑ ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

(๒) การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในด้านต่าง ๆ คือ

(๒.๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด และการจัดการทุน (แผนธุรกิจ) จำนวน ๒ รุ่น ๕๐ กลุ่ม ๑๐๐ คน

(๒.๒) พัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสินค้า OTOP ด้านการตลาด จำนวน ๙๐ คน

(๒.๓) การเพิ่มประสิทธิภาพคณะกรรมการเครือข่าย OTOP ระดับอำเภอ จำนวน ๗ รุ่น ๆ ละ จำนวน ๔๐ คน

(๒.๔) การเพิ่มประสิทธิภาพคณะกรรมการเครือข่าย OTOP ระดับจังหวัดและเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑ รุ่น จำนวน ๔๐ คน

(๒.๕) การพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP จำนวน ๒๐ ผลิตภัณฑ์

(๓) การศึกษาและพัฒนาคุณภาพ/รูปแบบผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๐ ผลิตภัณฑ์ ดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

(๔) การพัฒนาเยาวชนเพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาอาชีพ จำนวน ๑ รุ่น ๑๘ คน

๔) ส่งเสริมด้านการตลาด และการเพิ่มช่องทางการตลาด จำนวน ๖ ครั้ง คือ

การจัดงานระดับจังหวัด

(๑) การจัดงาน “มหกรรมสินค้า OTOP ไทยช่วยไทย ครั้งที่ ๑” ระหว่างวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์-๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ ห้างสรรพสินค้า Big C สาขาอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม

(๒) การจัดงาน “มหกรรมสินค้า OTOP ไทยช่วยไทย ครั้งที่ ๒” ระหว่างวันที่ ๒๙ มีนาคม-๔ เมษายน ๒๕๕๔ ณ ที่ว่าการอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

(๓) การจัดงาน “มหกรรมสินค้า OTOP ไทยช่วยไทย ครั้งที่ ๓” ระหว่างวันที่ ๕-๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ ห้างสรรพสินค้า Big C สาขาอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม

การจัดงานต่างจังหวัด

การจัดงาน “OTOP มหกรรมภูมิปัญญาไทย” ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ สนามหน้าศาลากลางจังหวัดสมุทรสาคร

การจัดงานกลุ่มจังหวัด

(๑) การจัดงาน “OTOP ทวารวดี สีสันตะวันตก ครั้งที่ ๑” ระหว่างวันที่ ๒๗ กรกฎาคม-๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ ห้างสรรพสินค้าเทสโก้โลตัส สาขาศาลายา จังหวัดนครปฐม

(๒) การจัดงาน “OTOP ทวารวดี สีสันตะวันตก ครั้งที่ ๓” ระหว่างวันที่ ๒๔ กันยายน- ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ ณ องค์พระปฐมเจดีย์ ราชวรมหาวิหาร จังหวัดนครปฐม

๕) ส่งเสริมการดำเนินงานหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน ๘ หมู่บ้าน ดังนี้

- (๑) บ้านศาลาดิน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์
- (๒) ตลาดบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน
- (๓) ตลาดน้ำลำพญา ตำบลลำพญา อำเภอบางเลน
- (๔) บ้านคลองบางปลาตุก ตำบลห้วยพลู อำเภอนครชัยศรี
- (๕) บ้านสระ ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน
- (๖) บ้านดอนพุทรา ตำบลดอนพุทรา อำเภอดอนตูม
- (๗) บ้านสวนแพทรวัย ตำบลพระประโทน อำเภอเมืองนครปฐม
- (๘) บ้านลำเอียง ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน

๖) สร้างความร่วมมือส่งเสริมสินค้า OTOP ระหว่างส่วนราชการ/ห้างสรรพสินค้า

การขับเคลื่อนโครงการ OTOP ของจังหวัดนครปฐม ได้มีการบูรณาการการทำงานกับภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งห้างสรรพสินค้าในพื้นที่ จังหวัดนครปฐม โดยเป้าหมาย คือ การสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓.๙.๙ การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๖ และต่อเนื่องมาจนถึง ปี พ.ศ.๒๕๕๔ มีหมู่บ้านที่ได้รับงบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๓๖ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒๘๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๐,๘๒๙,๑๔๐.๑๔ บาท เพื่อเป็นเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพสำหรับครัวเรือนยากจนในหมู่บ้าน

- ๑) จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมาย ๔,๕๗๓ ครัวเรือน
- ๒) จำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ๑,๒๐๓ คน (ร้อยละ ๒๖.๓๑)
- ๓) จำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงิน ๙๒๑ คน (ร้อยละ ๗๖.๕๕)
- ๔) กลุ่มเป้าหมายที่ยืมเงิน จำนวน ๙,๗๙๖,๙๐๐ บาท

๓.๙.๑๐ การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

- ๑) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๒๒๓ กลุ่ม
- ๒) มีสมาชิก จำนวน ๒๘,๘๑๗ คน
- ๓) จำนวนสัจจะสะสม ๒๓๐,๔๖๑,๑๐๒ บาท
- ๔) การยกระดับการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้แก่
 - ๔.๑) ระดับดี จำนวน ๑๕๐ กลุ่ม
 - ๔.๒) ระดับปานกลาง จำนวน ๒๙ กลุ่ม
 - ๔.๓) ระดับต้องปรับปรุง จำนวน ๔๔ กลุ่ม

๓.๑๐ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน

จังหวัดนครปฐมมีองค์กรภาคเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของจังหวัดที่มีศักยภาพในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดหลายองค์กร ได้แก่ สโมสรไลออนส์ จำนวน ๓ แห่ง สโมสรโรตารี จำนวน ๗ แห่ง นอกจากนี้ยังมีองค์กรภาคเอกชนที่เป็นกำลังหลักในคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ (กรอ.) จังหวัดนครปฐม อีก ๓ องค์กร ได้แก่ หอการค้าจังหวัดนครปฐม สมาอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม ชมรมธนาคารจังหวัดนครปฐม

๔. สภาพสังคม

๔.๑ การศึกษา

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความพร้อมทางการจัดการศึกษา กล่าวคือ มีสถานศึกษาทุกระดับที่จะให้บริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในจังหวัดนครปฐมอย่างพอเพียงตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอีกหลายแห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม วิทยาเขตของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ในด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน จังหวัดนครปฐมมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต ๑ รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่ อำเภอเมืองนครปฐม กำแพงแสน และดอนตูม ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๒ รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่ อำเภอนครชัยศรี บางเลน สามพราน และพุทธมณฑล

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีสถานศึกษาจำนวน ๓๖๗ แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ จำนวน ๑๘๖ แห่ง และในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๒ จำนวน ๑๘๑ แห่ง (ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑ และ ๒)

ตารางแสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามสังกัด ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ที่	สังกัด	สถานศึกษา (แห่ง)	ครู (คน)	นักเรียน (คน)	ห้องเรียน (ห้อง)	ครู:นร	ห้อง:นร	หมายเหตุ
๑.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	๑๔๑	๒,๖๕๗	๕๙,๖๖๐	๒,๐๓๗	๑:๒๒	๑:๓๐	
๒.	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.)	๒๓	๖๒๒	๑๑,๗๓๐	๓๗๔	๑:๑๙	๑:๓๑	
๓.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	๓	๒๓๖	๔,๗๓๔	๑๗๐	๑:๒๐	๑:๒๘	
๔.	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	๙	๑,๔๒๗	๔๓,๗๙๐	๘๕	๑:๓๑	-	
	๔.๑ มหาวิทยาลัย (รัฐบาล)	๓	๑,๐๐๘	๓๗,๔๐๔	-	๑:๓๗	-	
	๔.๒ โรงเรียนสาธิต	๑	๒๒๔	๓,๑๔๐	-	๑:๑๔	-	
	๔.๓ มหาวิทยาลัย (เอกชน)	๕	๑๙๕	๓,๒๔๖	๘๕	๑:๑๗	๑:๓๘	
๕.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.)	๑	-	๑๕๘	๖	-	๑:๒๖	
๖.	สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น (อปท.)	๙	๕๔๙	๘,๑๗๘	๒๔๖	๑:๑๕	๑:๓๓	
	๖.๑ โรงเรียนเทศบาล	๗	๔๓๙	๖,๙๑๗	๑๙๙	๑:๑๖	๑:๓๕	
	๖.๒ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาล	๑	๔๑	๔๔๖	๑๒	๑:๑๑	๑:๓๗	
	๖.๓ โรงเรียนกีฬาเทศบาล	๑	๖๙	๘๑๕	๓๕	๑:๑๒	๑:๒๓	
	รวมทั้งสิ้น	๑๘๖	๕,๔๙๑	๑๒๘,๒๕๐	๒,๙๘๘	๑:๒๓	๑:๔๕	

(ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑)

ตารางแสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ที่	ระดับการศึกษา	เพศ		รวม	จำนวน ห้องเรียน	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง			
๑.	ก่อนประถมศึกษา	๕,๙๔๒	๕,๔๖๙	๑๑,๔๑๑	๔๗๘	
๒.	ประถมศึกษา	๑๘,๓๗๗	๑๗,๒๕๘	๓๕,๖๓๕	๑,๓๖๔	
๓.	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐,๐๑๐	๑๐,๘๑๗	๒๐,๘๒๗	๕๐๔	
๔.	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๕,๐๒๙	๗,๕๔๖	๑๒,๕๗๕	๒๙๕	
๕.	ระดับ ปวช.	๓,๑๙๐	๒,๔๙๔	๕,๖๘๔	๒๐๔	
๖.	ระดับ ปวส.	๗๑๘	๘๕๖	๑,๕๗๔	๗๓	
๗.	ระดับปริญญาตรี	๑๒,๒๗๙	๒๔,๙๓๙	๓๗,๒๑๘	-	
๘.	ระดับ ป.บัณฑิต	๙	๒๒	๓๑	-	
๙.	ระดับปริญญาโท	๘๕๓	๑,๘๐๐	๒,๖๕๓	-	
๑๐.	ระดับปริญญาเอก	๒๗๕	๓๖๗	๖๔๒	-	
	รวมทั้งสิ้น	๕๖,๖๘๒	๗๑,๕๖๘	๑๒๘,๒๕๐	๒,๙๑๘	
	จำนวนครูทั้งสิ้น	๕,๔๙๑ คน				
	จำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น	๑๘๖ แห่ง				

(ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต ๑)

ตารางแสดงจำนวนสถานศึกษาจำแนกตามสังกัด ปี ๒๕๕๔

ที่	สังกัด	สถานศึกษา (แห่ง)	ครู (คน)	นักเรียน (คน)	ห้องเรียน	ครู:นร	ห้อง:นร	หมายเหตุ
๑.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๒๓	๑,๖๒๗	๓๒,๕๖๑	๑,๓๙๘	๑:๒๐	๑:๒๓	
๒.	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.)	๒๗	๑,๑๔๐	๒๕,๐๓๕	๗๓๒	๑:๒๑	๑:๓๔	
๓.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	๓	๖๔	๒,๙๑๓	๑๑๕	๑:๔๕	๑:๒๕	
๔.	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)							
	๔.๑ มหาวิทยาลัย (รัฐบาล)	-	-	-	-	-	-	
	๔.๒ มหาวิทยาลัย (เอกชน)	-	-	-	-	-	-	
	๔.๓ โรงเรียนสาธิต	-	-	-	-	-	-	
๕.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๑	๑๒	๑๖๑	๘	๑:๑๓	๑:๒๐	
๖.	สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น (พศ.)							
	๖.๑ โรงเรียนเทศบาล	๔	๗๔	๒,๕๙๒	๘๕	๑:๓๕	๑:๓๐	
	๖.๒ วิทยาลัยอาชีวเทศบาล	-	-	-	-	-	-	
	๖.๓ โรงเรียนกีฬาเทศบาล	-	-	-	-	-	-	
	รวม	๑๕๘	๒,๙๑๗	๖๓,๒๖๒	๒,๓๓๘	๑:๒๓	๑:๔๓	

(ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต ๒)

ตารางแสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ปี ๒๕๕๔

ที่	ระดับการศึกษา	เพศ		รวม	จำนวน ห้องเรียน	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง			
๑.	ก่อนประถมศึกษา	๖,๐๔๖	๕,๘๓๘	๑๑,๘๘๔	๔๙๘	
๒.	ประถมศึกษา	๑๗,๒๓๓	๑๖,๑๗๕	๓๓,๔๐๘	๑,๒๙๘	
๓.	มัธยมศึกษาตอนต้น	๔,๙๘๕	๔,๔๕๗	๙,๔๔๒	๒๕๔	
๔.	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑,๑๒๙	๑,๓๓๗	๒,๔๖๖	๖๘	
๕.	ระดับ ปวช.	๒๑๘	๑๗๘	๓๙๖	๑๒	
๖.	ระดับ ปวส.	-	-	-	-	
	รวมทั้งสิ้น	๑๙,๖๑๑	๒๗,๙๘๕	๔๗,๕๙๖	๒,๑๓๐	
	จำนวนครูทั้งสิ้น	๒,๗๖๗ คน				
	จำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น	๑๕๐ โรงเรียน				

(ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต ๒)

๔.๒ การศาสนา

๔.๒.๑ ศาสนาพุทธ

๑) วัด	๒๑๓	แห่ง
จำแนกเป็น	พระอารามหลวง	๕ แห่ง
	วัดราษฎร์	๒๐๘ แห่ง
จำแนกเป็น	มหานิกาย	๑๙๖ แห่ง
	ธรรมยุต	๑๖ แห่ง
	อนัมนิกาย	๑ แห่ง
๒) สำนักสงฆ์	๕	แห่ง
๓) ที่พักสงฆ์	๖	แห่ง
๔) วัดร้าง	๑๑	แห่ง
๕) พระอารามหลวง ได้แก่		
(๑) วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร (มหานิกาย)	อำเภอเมืองนครปฐม	
(๒) วัดพระประโทนเจดีย์วรวิหาร (มหานิกาย)	อำเภอเมืองนครปฐม	
(๓) วัดเสนาหา (ธรรมยุต)	อำเภอเมืองนครปฐม	
(๔) วัดพระงาม (มหานิกาย)	อำเภอเมืองนครปฐม	
(๕) วัดไร่ขิง (มหานิกาย)	อำเภอสสามพราน	
๖) พระภิกษุ สามเณร		
(๑) มหานิกาย พระภิกษุ	๔,๐๘๙	รูป
สามเณร	๔๑๑	รูป
(๒) ธรรมยุต พระภิกษุ	๓๕๒	รูป
สามเณร	๒๐๐	รูป
(๓) อนัมนิกาย พระภิกษุ	๘	รูป
สามเณร	-	รูป

๔.๒.๒ ศาสนาคริสต์

จำแนกเป็น โปรเตสแตนต์

๙ แห่ง

คาทอลิก

๕ แห่ง

ศาสนสถานของศาสนาคริสต์ คือ

๑) นิกายโปรเตสแตนต์ จำนวน ๑๐ แห่ง ดังนี้

- (๑) คริสตจักรจีนนครปฐม ๒๕ ถ.ราชดำริห์ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองฯ
- (๒) คริสตจักรบำรุงธรรม ๗๖ ถ. ๒๕ มกรา ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองฯ
- (๓) คริสตจักรกิตติคุณนครปฐม ๑๘๘/๑ ถ.ราชวิถี ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองฯ
- (๔) คริสตจักรแบปติสตนครปฐม ๖๓๒/๑๐๗ ซ.ปรีชา ถนนทหารบก ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองฯ
- (๕) คริสตจักรสามพราน ๑๘๕/๒๐ ม.๘ สุขาภิบาล ๓ ตำบลสามพราน อำเภอสามพราน
- (๖) คริสตจักรสามแยก ๑๕๑ ม.๕ ตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม
- (๗) คริสตจักรแหลมกระเจา ๖ ม.๒ ตำบลลำลูกบัว อำเภอดอนตูม
- (๘) คริสตจักรหนองกร่าง ตู๊ ปณ. ๙ ปทจ.กำแพงแสน ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน
- (๙) คริสตจักรสระสีมูม ๑๓๓ ม.๒ ตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน
- (๑๐) ศาลาธรรมปราง ๑๔๕ ม.๓ ตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน

๒) นิกายโรมันคาทอลิก จำนวน ๗ แห่ง ดังนี้

- (๑) วัดนักบุญเปโตร ๒๐ ม. ๓ ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน
- (๒) วัดพระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นสวรรค์ ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน
- (๓) สักการสถานนิโคลัส ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน
- (๔) วัดคาทอลิกพระคริสต์กษัตริย์ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม
- (๕) วัดพระตรีเอกภาพ ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม
- (๖) วัดนักบุญมัทธีว ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน
- (๗) วัดนักบุญอันเดร ๑ ม.๓ ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน

๓) ศาสนาอิสลาม

มัสยิดปากีสถาน (ปาตาน) ๑ แห่ง

ศาสนสถานของศาสนาอิสลามในจังหวัดนครปฐม มีอยู่แห่งเดียว คือ มัสยิดปากีสถาน (ปาตาน) ประเทศไทย จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองนครปฐม ตั้งขึ้นเป็นทางการ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ (ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม)

๔.๓ การวัฒนธรรม

จังหวัดนครปฐม มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองสำคัญที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน รวมถึงงานที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ดังนี้

๔.๓.๑ งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์

งานประเพณีที่มีมาแต่โบราณ จัดขึ้นระหว่างวันขึ้น ๑๒ ค่ำ ถึงแรม ๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ เพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุและร่วมกันบริจาคทรัพย์บำรุงรักษาองค์พระปฐมเจดีย์ให้มั่นคงสืบต่อไป ภายในงานจะมีการออกร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและการแสดงมหรสพต่าง ๆ โดยงานนี้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ หลังจากที่โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะปฏิสังขรณ์องค์พระปฐมเจดีย์ครั้งใหญ่ และยังให้ชุดคลองเจดีย์ ตั้งแต่ “บ้านท่านา” มาจนถึงกลางเมืองนครปฐม

๔.๓.๒ งานเทศกาลอาหาร ผลไม้ และของดินนครปฐม

จัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีน ปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงของจังหวัด เช่น ส้มโอ มะพร้าว น้ำหอม ผักรัง และกล้วย เป็นต้น ส่วนผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้แก่ กุนเชียง

หมูแผ่น หมูหยอง หมูหัน ข้าวหลาม ฯลฯ รวมทั้งอาหารโต๊ะจีนที่ขึ้นชื่อ ตลอดจนสินค้าทางอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยในงานจะมีการประกวดผลผลิตด้านการเกษตรประเภทต่าง ๆ

๔.๓.๓. งานมหัศจรรย์ราชเจ้ารำลึก มหกรรมวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม

จัดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่ ระหว่างวันที่ ๑ - ๗ มกราคมของทุกปี ณ บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ เริ่มจัดเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และสืบสานวัฒนธรรมไทย ในงานดังกล่าวจะมีกิจกรรมการประกวดต่าง ๆ ได้แก่ ร้องเพลงขับเสภา กลองยาวพื้นบ้าน เป็นต้น การแสดงทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน และการแสดงทางวัฒนธรรมของนักเรียนนิทรรศการพระราชประวัติพระราชกรณียกิจรัชกาลที่ ๖ และกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย การจำหน่ายสินค้าทางวัฒนธรรม ศูนย์อาหารของดีจังหวัดนครปฐม ตลอดจนการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ

๔.๓.๔ ประเพณีการแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์

การนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ที่พุทธศาสนิกชนนิยมกระทำ ได้แก่ การบูชาด้วยดอกไม้ธูป เทียน ในวันธรรมดาเป็นปกติ และในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา จะมีการบูชาด้วยการเดินเวียนเทียนทักษิณาวัตรรอบองค์พระปฐมเจดีย์ เพื่อเป็นการทำให้จิตใจสงบ นอกจากนี้ ชาวพุทธยังเชื่อว่า การถวายสิ่งของเครื่องใช้แด่พระภิกษุสงฆ์จะได้บุญกุศล โดยเฉพาะการถวายผ้ากาสาพัสตร์ ซึ่งเป็นเครื่องนุ่งห่มแก่พระสงฆ์นั้นจะได้บุญสูงมาก พุทธศาสนิกชนจึงนิยมถวายผ้างดังกล่าว รวมทั้งนำไปห่มพระธาตุเจดีย์ หรือเจดีย์ที่บรรจุอัฐิของบรรพบุรุษของตน โดยเชื่อว่าผ้าที่ตนถวายนั่น นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อพระสงฆ์ใช้ห่มแล้ว บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว ยังมีโอกาสได้รับบุญกุศลนั้นด้วย

๔.๓.๕ ประเพณีลอยกระทง

ตรงกับช่วงงานเทศกาลนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ จึงนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานองค์พระปฐมเจดีย์ด้วย ในวันลอยกระทงคืนวันเพ็ญเดือน ๑๒ นี้ มีประชาชนมาเที่ยวงานอย่างคับคั่งมากกว่าวันอื่น ๆ เป็นประจำทุกปี จัดให้มีพิธีลอยกระทงบริเวณคลองเจดีย์บูชาทางด้านสะพานเจริญศรัทธา

๔.๓.๖ ประเพณีการถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า

วันอัฐมีบูชา เป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งครั้งสมัยพุทธกาล แต่มิได้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายตามที่ปรากฏในพุทธประวัติว่า เป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า การจัดงานเพื่อรำลึกถึงวันสำคัญดังกล่าว คงจะมีเฉพาะบางท้องถิ่นที่นับถือพระพุทธศาสนา สำหรับประเพณีการถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้าของจังหวัดนครปฐม จัดให้มีขึ้นเป็นประจำทุกปีที่วัดใหม่สุคนธาราม ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี ตรงกับวันแรม ๗ ค่ำ เดือน ๖ หรือจัดหลังวันวิสาขบูชา ๗ - ๘ วัน เป็นประเพณีที่ชาวบ้านได้กระทำสืบทอดกันมานานนับร้อยปีแล้ว

๔.๓.๗ ประเพณีแห่ธงสงกรานต์

เป็นประเพณีพื้นบ้านและเป็นส่วนหนึ่งของงานเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านานในหมู่คนไทยเชื้อสายลาวครั้ง บริเวณเขตตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม และในตำบลห้วยด้วน ตำบลดอนรวก ตำบลลำเหย อำเภอดอนตูม ชาวไทยเชื้อสายลาวครั้งเหล่านี้เข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินอยู่บริเวณดังกล่าว มาตั้งแต่รัชกาลที่ ๒ แต่ยังคงยึดถือประเพณีบางอย่างสืบทอดกันมาอย่างแน่นแฟ้น การแห่ธงสงกรานต์เป็นประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ปฏิบัติแตกต่างไปจากคนไทยกลุ่มอื่น ในช่วงเทศกาลของทุกปี นอกจากกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทำบุญตักบาตร การก่อเจดีย์ทราย การสรงน้ำพระ และการบั้งสุกอุทิศส่วนกุศลถึงญาติผู้ล่วงลับแล้ว ยังมีประเพณีการแห่ธงหรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ทอดผ้าป่าลาว” ในวันสุดท้ายของงานอีกด้วย

๔.๓.๘ ประเพณีการแข่งขันเรือยาว

เป็นงานประเพณีที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี บริเวณลุ่มแม่น้ำนครชัยศรี (แม่น้ำท่าจีน) หน้าวัดบางพระ อำเภอนครชัยศรี ประมาณช่วงออกพรรษา โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานโล่รางวัลแก่ทีมชนะเลิศ นอกจากนั้น ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เป็นต้นไป เป็นเวลา ๑ เดือน จะมีการแข่งเรือในวัน

ทอดกฐินตามวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ซึ่งในช่วงดังกล่าว วัดต่าง ๆ จะมีการทอดกฐินหรือถวายผ้าไตรจีวร พร้อมเครื่องอัฐบริขารแด่พระภิกษุสงฆ์ อันเป็นประเพณีสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ

๔.๓.๙ ประเพณีการบุญข้าวจี

การทำบุญข้าวจี เป็นประเพณีการทำบุญชนิดหนึ่งของชาวบ้านวัดสระสี่เหลี่ยม ตำบลดอนรวก อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ซึ่งส่วนใหญ่ชาวบ้านแถบนี้มีเชื้อสายลาวครั้ง จึงคาดว่าประเพณีนี้น่าจะรับแบบอย่างมาจาก “บุญข้าวจี” ของชาวไทยภาคอีสาน ซึ่งจะทำกันประมาณกลางเดือน ๓ ของทุกปี โดยชาวบ้านบางหมู่บ้านจะนัดหมายกันว่าจัดงานทำบุญขึ้นบริเวณที่โล่งกว้าง อาจเป็นกลางหมู่บ้านหรือกลางลานวัด สถานที่จัดไว้ทำบุญนั้นเรียกว่า “ผามบุญ” ชาวบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์มาจากวัดหมู่บ้านอื่นด้วย

๔.๓.๑๐ ประเพณีได้น้ำมัน

การได้น้ำมัน เป็นกิจกรรมทางพุทธศาสนาอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งพุทธศาสนิกในท้องที่ตำบลสระสี่เหลี่ยม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ได้ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาเป็นเวลานานแล้ว การได้น้ำมัน หมายถึงการจัดประทีปโคมไฟ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาในโอกาสเทศกาลออกพรรษา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี

๔.๓.๑๑ ประเพณีการทำบุญกลางบ้าน

เป็นงานบุญที่น่าสนใจและแปลกออกไปจากการทำบุญอื่น ๆ ของชาวบ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี ซึ่งกระทำกันทุกปีประมาณกลางเดือนเจ็ด (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) โดยเชื่อกันว่าการทำบุญในวันพระนั้นจะได้บุญมากเป็นพิเศษ เพราะเป็นวันปล่อยผี การทำบุญกลางบ้านนี้จะนำเอาความเชื่อถือผีแบบโบราณเข้ามาผสมกับพิธีทางพุทธศาสนา

๔.๓.๑๒ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง

การถวายสิ่งของแด่พระสงฆ์ด้วยการตักบาตรที่พุทธศาสนิกชนถือปฏิบัติและพบเห็นโดยทั่วไป คือ การตักบาตรอาหารคาวหวานแด่พระสงฆ์ที่ออกบิณฑบาตในยามเช้า หรือการตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง ในวันเทศกาลสำคัญต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการตักบาตรที่ทางวัดต่าง ๆ มักจะกำหนดจัดให้เป็นงานประจำปี ได้แก่ การตักบาตรเทโว เป็นต้น แต่การตักบาตรที่น้อยวัดจะจัดให้มีขึ้นก็คือ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง จึงนับเป็นประเพณีหนึ่งที่หาชมได้ยากในปัจจุบัน สำหรับจังหวัดนครปฐมจัดให้มีขึ้น ณ วัดบึงลาดสวาย ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน ในวันสารทไทย (วันแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๐) ด้วยพิธีที่เรียบง่ายและเป็นไปด้วยความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างจริง โดยตั้งภาชนะใส่น้ำผึ้งที่รองด้วยผ้าเช็ดหน้าขาวบนบาตร (แต่เดิมนิยมถวายผ้าเช็ดหน้าสีแดง ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นสีขาว) จุดประสงค์ของการถวายน้ำผึ้งแก่พระสงฆ์ ก็เพื่อนำไปเป็นส่วนประกอบในการกวนข้าวกระยาทิพย์ หรือฉันทเป็นเภสัชชนิดหนึ่ง

๔.๓.๑๓ ประเพณีการเผาศพพระมอญ

จังหวัดนครปฐมมีชาวไทยเชื้อสายรามัญอยู่มากบริเวณตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่วัดบึงลาดสวาย นับเป็นวัดที่ยึดถือขนบประเพณีแบบรามัญไว้อย่างค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น การสวดมนต์ ทำวัตรของพระภิกษุสามเณร จะสวดเป็นภาษามอญทั้งหมด ชาวไทยเชื้อสายรามัญเหล่านี้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลาช้านานแล้ว ส่วนใหญ่มาจากอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และมาจากตำบลเจ็ดริ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีพิธีกรรมความเชื่อแปลกไปจากการเผาศพพระภิกษุทั่ว ๆ ไป จะกระทำเฉพาะพระผู้ใหญ่ที่มีความเคารพนับถือมาก เช่น เจ้าอาวาสวัดที่มีอาวุโสสูงหรือมีบุญคุณต่อชุมชนนั้นมาก

๔.๓.๑๔ ประเพณีเลี้ยงผี

ชาวลาวครั้งมีความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษเป็นอย่างมาก การนับถือผีของชาวลาวครั้งเป็นการถือผีตามบรรพบุรุษ ๒ ฝ่าย คือ ผีเจ้านายและผีเทวดา การนับถือนี้มีอิทธิพลต่อชาวลาวครั้งมากในแง่ของการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการประกอบพิธีกรรมหรือการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน ก็จะต้องไปข้องเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษ ชาวลาวครั้งจะมีประเพณีเลี้ยงผีประจำปีในราวอาทิตย์ที่ ๒ ของเดือน ๗ เป็นประจำทุกปี ฝ่ายผีเจ้านายจะทำพิธีเลี้ยงผีก่อน หลังจากนั้นก็จะเป็นการเลี้ยงผีเทวดา ศาลของผีแต่ละฝ่ายนั้นจะต้องอยู่ใน

ปาละเมาะใกล้เคียง ๆ หมู่บ้าน กวนและคนต้นจะเป็นผู้กำหนดเวลาในการจัดงานเลี้ยงประจำปี นอกจากจะเป็นการเซ่นไหว้ประจำปีเพื่อเป็นการสำนึกและขอขมาลาโทษในสิ่งที่ได้ทำไว้แล้ว ครอบครัวที่เพิ่งจะแต่งงานไปนั้น ยังถือเอาโอกาสนี้เป็นโอกาสบอกกล่าวให้ผีได้รู้ว่าครอบครัวของตนมีสมาชิกเพิ่มขึ้นมา เพราะชาวลาวครั้งทุกคนจะมีแบบแผนการปฏิบัติต่อกันมาว่าชาวลาวครั้งจะต้องขึ้นผีบรรพบุรุษทุกคนไม่ว่าจะทำการใด ๆ ก็จะต้องแจ้งให้ผีได้รู้ทุกครั้ง เมื่อทำพิธีเลี้ยงผีเสร็จแล้วก็นำอาหารที่เหลือมาเลี้ยงกันเองในหมู่คนที่มาร่วมงานพิธีเลี้ยงผีของชาวลาวครั้ง

๔.๓.๑๕ ประเพณีตักบาตรเทโว

การตักบาตรเทโวจะกระทำในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ คือ หลังจากวันออกพรรษาแล้ว ๑ วัน การตักบาตรเทโวในสมัยพุทธกาล เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วและเสด็จขึ้นไปโปรดพระพุทธมารดาโดยจำพรรษาอยู่ ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เป็นเวลา ๑ พรรษา และเมื่อออกพรรษาแล้วพระองค์ได้เสด็จกลับมายังโลกมนุษย์ ณ เมืองสังกัสสนคร การที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เรียกตามภาษาบาลีว่า “เทโวโรหณะ” ในครั้งนั้นบรรดาพุทธศาสนิกชนผู้มีความศรัทธาเลื่อมใส เมื่อทราบข่าวต่างพร้อมใจกันไปตักบาตรรอรับเสด็จกันอย่างเนืองแน่นจนถือเป็นประเพณีสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

๔.๓.๑๖ ประเพณีลงช่วง

เป็นประเพณีเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาวชาวไทยโซ่ง มีอิสระในการเลือกคู่ครองมากจะเห็นได้จากการที่ไทยโซ่งมีประเพณีที่เอื้ออำนวยให้ชายหญิงได้พบปะรู้จักกัน ได้แก่ ประเพณีการลงช่วงในหมู่บ้านของไทยโซ่งจะมีลานกว้างซึ่งใช้เป็นลานนวดข้าว เรียกว่า “ลานช่วง” หมู่บ้านหนึ่งอาจมีหลายช่วง นอกจากของหมู่บ้านแล้ว ลานในบริเวณบ้านที่สาวใช้นั่งทำงานตอนกลางคืนก็เรียกว่า “ช่วง” เช่นกัน ลานช่วงเป็นสถานที่ที่ให้โอกาสฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมาพบปะพูดคุยกันทำความรู้จักอุปนิสัยใจคอซึ่งกันและกันเพื่อเลือกคู่ครองก่อนที่จะแต่งงาน ในตอนกลางคืนประมาณทุ่มหรือสองทุ่ม หลังจากเสร็จงานในตอนกลางวันแล้วหญิงกลุ่มหนึ่งประมาณ ๓ - ๔ คน หรือมากกว่านี้จะลงมานั่งช่วงเป็นวงกลม จุดไฟไว้ตรงกลางให้สว่างราง ๆ และทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น งานจักรสาน ปั่นฝ้ายกรอผ้า เย็บปักถักร้อย ตำข้าว สีข้าว เป็นต้น การลงมาทำงานเช่นนี้เรียกว่า “อยู่ช่วง” ซึ่งสามารถทำได้ตลอดทั้งปีไม่เลือกฤดูกาล การอยู่ช่วงจะอยู่กันจนถึงเที่ยงคืน ฝ่ายชายก็จะเลือกเที่ยวงานช่วงตามที่เรียกว่า “แอ้วสาว” มีการสนทนากัน ทำความรู้จัก และหยอกล้อกัน เมื่อฝ่ายชายเกิดความพอใจในสาวผู้ใดก็จะชักชวนนัดแนะกันไปคุยต่อเมื่อช่วงเลิกแล้ว การไปคุยกันกับสาวเช่นนี้เรียกว่า “ไอ้สาว” ซึ่งความหมายที่แท้จริงคือ “จีบสาว” นั่นเองเพราะหากพูดคุยธรรมดาจะเรียกว่า “ไอ้โหลม” สถานที่ที่พากันไปพูดคุยอาจจะเป็นริมยั้งข้าวริมกองฟางหรือลานเรือน เป็นต้น การ “ไอ้สาว” อาจจะเลิกตอนไหนก็ได้ บางคู่อาจจะถึงสว้างก็มีในการ “ไอ้สาว” โดยทั่วไปจะไม่มีการล่วงเกินกันเพราะเกรงว่าจะผิดผี จังหวัดนครปฐมมีคนเชื้อสายไทยโซ่งอาศัยอยู่ที่บ้านเกาะแรต ตำบลบางปลา และตำบลไผ่ชูช้าง อำเภอบางเลน ตำบลดอนรวก อำเภอดอนตูม และตำบลดอนข่อย ตำบลสระพัฒนา ตำบลสระสีมูม อำเภอกำแพงแสน

๔.๓.๑๗ ประเพณีงานศพของไทยโซ่ง

ประเพณีงานศพของไทยโซ่งจะดำเนินขึ้นก็ต่อเมื่อมีคนตายในหมู่บ้าน ชาวบ้านทุกครัวเรือนจะให้ความสำคัญกับการตายมาก จะหยุดงานการทุกอย่างที่ทำและมาช่วยกันจัดการกับงานศพในวันแรกที่มีคนตาย ญาติพี่น้องจะอาบน้ำแต่งตัวให้ศพ โดยให้ใส่เสื้อสีดำที่มีสีสัน แล้วยกศพวางบนแคร่ไม้ไผ่ที่ทำขึ้นนำไปวางไว้ใต้ชื่อบ้านตามยาว รองและคลุมศพด้วยผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายสีขาวหรือสีแดง บ้านที่มีฐานะดีจะจัดทำ “เรือนสแ” ครอบศพ เรือนสแเป็นมุ้งใหญ่ที่ทำด้วยผ้าขาว หรือจะทำเป็นม่านล้อมรอบศพก็ได้ เหนือศพจะทำราวแขวนผ้าที่ทอไว้ นอกจากผ้าไหมและผ้าฝ้ายที่แขวนไว้นี้ก็จะมีไผ่ดิบ ห่อข้าวเหนียวแขวนไว้ด้วย ปลายเท้าศพจะวางเครื่องเซ่นไหว้ ในสมัยก่อนตอนกลางคืนจะมีการก่อกองไฟไว้ข้างบนบ้านติดกับห้องผีเป็นสัญลักษณ์ของคนตาย และปล่อยให้ลูกทั้งคืน วันรุ่งขึ้นหมอฟีที่เรียกว่า “เขย” จะทำพิธีบอกทางให้กับผู้ตายเพื่อให้วิญญาณกลับไปเมืองแถบบ้านเกิดเมืองนอน ซึ่งปัจจุบันนี้ก็เปรียบเสมือนเมืองฟ้าสวรรค์สำหรับผู้ตาย หลังจากนั้นจึงหามศพไปเผาที่ป่าแอ้วหรือป่าช้า โดยให้ผู้เป็นลูกชายผู้ตายถือธงนำหน้าเมืองป่าแอ้ว หมอฟี

ต้องทำพิธีเสี่ยงทายเพื่อขอซื้อที่ดินสำหรับเผาศพ เมื่อได้ที่แล้วจึงช่วยกันถ่างหลุมพรวนดินให้เป็นรูปสี่เหลี่ยม แล้วปักเสา ๔ เสา วางแคร่บนปลายเสา กองฟืนไว้ใต้เสา แล้วหมอบพิธีจุดไฟเผา ไล่ลม จากนั้นเจ้าจะจุดไฟเป็นคนแรก วันรุ่งขึ้นญาติจะเก็บกระดูกและทำพิธีส่งผี คือ ส่งเสื้อผ้าเครื่องใช้ไปให้ผี เช่น ธงสำหรับให้ผู้ตายเกาะ ข่ายธงไปเมืองฟ้า เสาหลวงเป็นพาหนะให้ศพขึ้นไปเมืองฟ้า เรือนแก้วสำหรับเป็นบ้านเรือนให้ผู้ตายได้อยู่ในเมืองฟ้า เป็นต้น หลังจากพิธีส่งผีแล้วต้องหาวันที่ทำพิธีเผาศพเรือนเพื่อล้างเรือนให้สะอาดเสียก่อนที่จะอยู่อาศัยกันต่อไปโดยปราศจากทุกโรค เพราะเชื่อกันว่าบ้านที่มีคนตายเป็นเรือนร้ายไม่สะอาดบริสุทธิ์

๔.๓.๑๘ ประเพณีเสนเรือน

ประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนานตามความเชื่อตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นประเพณีของการทำบุญบ้านของชาวไทยทรงดำ พิธีเสนเรือนเริ่มด้วยการนำหมูตัวผู้เลี้ยงไว้มาทำพิธีฆ่าและชำแหละที่กะล่อหอง แล้วนำชิ้นส่วนต่าง ๆ ไปต้มในตอนเช้าตรู่จะจัดปานเผื่อนโดยใส่เนื้อหมูไว้ล่างสุด และขนมเครื่องเช่นอื่น ๆ ไว้ด้านบน ราวเจ็ดโมงเช้าหมอบเสนจะประกอบพิธีเซ่นผีเรือนที่กะล่อหอง ซึ่งมีของสำหรับประกอบพิธีวางอยู่ได้แก่ ปานเผื่อนบรรจุเครื่องเช่น กะแอบข้าวเหนียวหนึ่งตะเกียบ ๑ คู่ น้ำ ๑ ขาม และปี้ผีเรือน ๑ เล่ม หมอบเสนจะใส่เสื้อฮี และกล่าวภาษาไทยซึ่งร้องเรียกให้ผีเรือนมารับเครื่องเช่น จากนั้นจะอ่านรายชื่อผีเรือนที่ละราย และคืบเครื่องเช่นใส่ลงช่องฝากระดานให้ผีเรือนแต่ละรายจนหมดรายชื่อ ในระหว่างนั้นจะหยดน้ำลงไปในช่องให้ผีเรือนได้ดื่ม เมื่อเสร็จพิธีจะเอาเครื่องเช่นออกจากเผื่อนมาแบ่งปันกันในบรรดาญาติและผู้ร่วมงาน จากนั้นหมอบเสน เจ้าของบ้าน และญาติจะรับประทานอาหารร่วมกันในห้องผีเรือน ส่วนแขกที่มาร่วมงาน รับประทานอาหารนอกห้องผีเรือน

๔.๓.๑๙ ประเพณีการกินดอง

เป็นประเพณีของไทยโซ่ง จังหวัดนครปฐมมีคนเชื้อสายไทยโซ่งอาศัยอยู่ที่บ้านเกาะแรด ตำบลบางปลา และตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน ตำบลดอนรวก อำเภอดอนตูม และตำบลดอนข่อย ตำบลสระพัฒนา ตำบลสระสี่มุม อำเภอกำแพงแสน ประเพณีการกินดอง คือ ประเพณีแต่งงานและเลี้ยงฉลองกัน พิธีจะประกอบด้วย การเซ่นไหว้ผีเรือน คือ การบอกกล่าวผีเรือนให้ทราบว่าผู้ใดจะมาเป็นแขกหรือเป็นสะใภ้ ขั้นตอนการแต่งงานมี ๓ ขั้นตอน ขั้นแรกไปหมั้นไว้ก่อน เรียกว่า ส่องหรือไปส่อง ได้แก่ การนำผู้ใหญ่ไปเจรจาพูดจองไว้ก่อน ขั้นที่ ๒ คือ ฝ่ายชายต้องอาสาไปทำงานที่บ้านฝ่ายหญิงระยะหนึ่งประมาณ ๒ – ๓ ปี เรียกว่าอาสา และขั้นที่ ๓ คือ พิธีแต่งงานจริง เรียกว่า งานกินดอง คือนัดส่งตัวเจ้าสาวให้เจ้าบ่าวแล้วเลี้ยงฉลองมีการเซ่นไหว้ผีเรือนกันตามประเพณี

๔.๓.๒๐ ประเพณีเล่นว้าวไทย

ฤดูกาลเล่นว้าวของคนไทยจะมีขึ้นระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน เพราะจะมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ หรือลมตะเภา พัดมาจากอ่าวไทย คนไทยรู้จักการเล่นว้าวมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย และถือว่าว้าวเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติที่ยืนมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนการเล่นว้าวเพื่อแข่งขัน นิยมใช้ว้าวจุฬาและว้าวปักเป้าคู่ปรับตลอดกาลของการต่อสู้กลางเวหาของไทย และเป็นว้าวที่มีชื่อเสียงที่สุดของชาติไทย วัดสำโรง ตำบลสำโรง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ได้อนุรักษ์และฟื้นฟูการเล่นว้าวไทย โดยจะจัดการสาธิตการทำว้าวแบบต่าง ๆ การแข่งขันการเล่นว้าว การประกวดว้าวไทย และจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับว้าวไทย ประมาณเดือนเมษายน

๔.๓.๒๑ ประเพณีทำขวัญข้าว “แม่โพสพ”

ในอดีตจะใช้วัวควายไถนา นวดข้าว และลากข้าวใช้แรงคนเก็บเกี่ยว ชาวนามีความเชื่อว่า ข้าวมีแม่โพสพประจำอยู่ พิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวมีขั้นตอนหลายพิธีด้วยกัน แต่ที่ชาวนามีความเชื่อและสืบทอดกันมายาวนานจนถึงปัจจุบัน คือ การทำขวัญข้าว หรือทำขวัญแม่โพสพ ประเพณีทำขวัญข้าวในปัจจุบันใกล้จะเริ่มเลือนรางจางหายไป ณ ที่ชุมชนบ้านคลองบางซื่อ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้สืบทอดประเพณีทำขวัญข้าวมาตั้งแต่อดีตเมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๘๗ จนถึงปัจจุบัน วันประกอบพิธีทำขวัญแม่โพสพ จะจัดตั้งปะรำพิธีศาลแม่โพสพและอัญเชิญพระคันธารราษฎร์จำลอง (ปางขอฝน) ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่ใช้ในพิธีเกี่ยวกับการเกษตรมาโดยตลอด โดยอาราธนาพระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา

ธัมจักกัปปวัตตนสูตร เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์แล้ว ในตอนกลางคืนมีพิธีทำขวัญเวียนเทียนบายศรีสู่ขวัญ แม่โพสพ รุ่งขึ้นตอนเช้าทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์เป็นเสร็จพิธี โดยจะประกอบพิธีในวันศุกร์ของเดือนยี่ ของทุกปี (ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม)

๔.๔ การสาธารณสุข

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีโรงพยาบาลในกำกับของรัฐ จำนวน ๑๔ แห่ง โรงพยาบาล/สถานบริการเอกชน จำนวน ๕ แห่ง โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงอื่น จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑๓๔ แห่ง

จังหวัดนครปฐมมีบุคลากรด้านสาธารณสุขสังกัดภาครัฐและเอกชน แยกเป็น แพทย์ รวมทั้งสิ้น ๔๘๖ คน ทันตแพทย์ รวมทั้งสิ้น ๗๘ คน เภสัชกร รวมทั้งสิ้น ๑๐๖ คน ตามตารางแสดงจำนวนบุคลากรด้านสาธารณสุขภาครัฐและเอกชนของจังหวัดนครปฐม ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนบุคลากรด้านสาธารณสุขภาครัฐและเอกชนของจังหวัดนครปฐม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ลำดับที่	บุคลากร	สังกัด สธ.	สังกัดเอกชน	นอกสังกัด สธ.	ในกำกับของรัฐ	รวมทั้งสิ้น
๑.	แพทย์	๒๗๓	๑๕๕	๕๘	๐	๔๘๖
๒.	ทันตแพทย์	๖๑	๑๒	๕	๐	๗๘
๓.	เภสัชกร	๘๗	๑๔	๑๑	๐	๑๐๖
๔.	พยาบาลวิชาชีพ	๑,๐๒๒	๒๓๔	๑๖๖	๐	๑,๔๒๒
๕.	พยาบาลเทคนิค	๕๘	๙	๓๒	๐	๙๙
๖.	นักวิชาการสาธารณสุข	๗๖	๐	๐	๐	๗๖
๗.	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	๑๗	๐	๓	๐	๒๐
๘.	เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	๒	๐	๐	๐	๒
๙.	ทันตภิบาล/เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๔๑	๐	๑	๐	๔๒

(ที่มา : สนง.สาธารณสุขจังหวัดนครปฐม)

๔.๕ การสวัสดิการสังคม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐม มีการจ่ายประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม จำนวนทั้งสิ้น ๓๘๑,๘๓๒ คน เป็นจำนวนเงิน ๓๙๒,๘๙๓,๖๒๓.๑๗ บาท และจ่ายเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนรวมทั้งสิ้น ๖,๔๒๓ คน เป็นจำนวนเงิน ๔๗,๖๒๘,๒๙๑.๕๙ บาท ตามตารางแสดงจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนและ การดำเนินงานกองทุนประกันสังคมของจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ.๒๕๕๔ ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนและการดำเนินงานกองทุนประกันสังคมของจังหวัดนครปฐม
ปี พ.ศ.๒๕๕๔

รายการ	จำนวน (แห่ง/คน/ครั้ง)	จำนวนเงิน (บาท)
กองทุนประกันสังคม		
จำนวนสถานประกอบการ	๗,๐๙๓ แห่ง	-
จำนวนผู้ประกันตน	๒๑๐,๘๖๐ คน	-
การรับเงินสมทบกองทุนประกันสังคม	-	๑,๕๑๓,๗๒๔,๗๑๐.๘๕
การจ่ายประโยชน์ทดแทน	๓๘๑,๘๓๒ ราย	๓๙๒,๘๙๓,๖๒๓.๑๗
- กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย	๓๘,๓๓๒ ราย	๔๒,๐๘๔,๙๕๒.๓๘
- กรณีคลอดบุตร	๔,๒๐๕ ราย	๘๖,๖๖๕,๗๐๗.๕๐
- กรณีทุพพลภาพ	๑,๕๕๖ ราย	๕,๖๓๑,๓๗๕.๑๕
- กรณีตาย	๑,๐๓๐ ราย	๑๙,๕๐๘,๕๓๘.๐๔
- กรณีสงเคราะห์บุตร	๓๑๒,๕๑๓ ราย	๑๒๓,๐๑๗,๑๐๐.๐๐
- กรณีชราภาพ	๓,๖๓๐ ราย	๖๖,๑๑๑,๕๖๖.๒๓
- กรณีว่างงาน	๒๐,๕๖๖ ราย	๔๙,๘๗๔,๕๙๓.๘๗

(ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครปฐม)

ตารางแสดงจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนและดำเนินงานกองทุนเงินทดแทนของจังหวัดนครปฐม
ปี พ.ศ.๒๕๕๔

รายการ	จำนวน (แห่ง/คน/ครั้ง)	จำนวนเงิน (บาท)
กองทุนเงินทดแทน		
นายจ้าง	๖,๔๖๓ แห่ง	-
ลูกจ้าง	๑๗๖,๗๖๐ คน	-
การรับเงินสมทบ	-	๕๙,๒๕๔,๓๘๒.๒๓
การจ่ายเงินทดแทน	๖,๔๒๓ ราย	๔๗,๖๒๘,๒๙๑.๕๙
- ค่ารักษาพยาบาล	๔,๖๑๖ ราย	๒๒,๙๕๓,๐๒๔.๖๑
- กรณีตายหรือสูญหาย	๓๒๗ ราย	๕,๓๔๙,๔๔๐.๕๐
- กรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วนหรือร่างกาย	๒๔๓ ราย	๑๓,๕๙๖,๘๓๗.๔๕
- กรณีทุพพลภาพ	๔๔ ราย	๔๑๑,๙๔๗.๒๕
- กรณีลูกจ้างไม่สามารถทำงานได้ติดต่อกันเกิน ๓ วัน	๑,๑๘๐ ราย	๕,๒๐๘,๓๔๘.๗๘
- กรณีฟื้นฟูสมรรถภาพของร่างกาย	๑๓ ราย	๑๐๘,๖๙๓.๐๐

(ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครปฐม)

๔.๖ อาชญากรรม และยาเสพติด

๔.๖.๑ อาชญากรรม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีกลุ่มความผิดในคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญของจังหวัด เกิดขึ้น จำนวน ๖๔ ราย จับกุมได้ จำนวน ๔๘ ราย ตามตารางแสดงสถิติคดีอาญา ๕ กลุ่ม ปี พ.ศ.๒๕๕๔ ดังนี้

ตารางแสดงสถิติคดีอาญา ๕ กลุ่ม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ประเภทคดี	รับแจ้ง	จับ	การจับกุม(%)
	จับ/ราย	จับ/คน	
กลุ่มที่ ๑ คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	๖๔	๔๘	๗๕.๐๐
กลุ่มที่ ๒ คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ	๔๓๗	๒๙๙	๖๘.๔๒
กลุ่มที่ ๓ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	๑,๑๒๐	๖๔๙	๕๗.๙๕
กลุ่มที่ ๔ คดีที่น่าสนใจ	๕๔๙	๒๐๓	๓๖.๙๗
กลุ่มที่ ๕ คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	๘,๙๗๕	๑๐,๐๒๓	-

(ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม)

๔.๖.๒ ยาเสพติด

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐม มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน ๙,๑๓๖ คดี และจับกุมผู้ต้องหาได้ จำนวน ๙,๒๘๓ คน ประเภทยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุด คือ แอมเฟตามีน (ยาบ้า) จำนวน ๘,๒๗๓ คดี (ร้อยละ ๙๐.๕๕ ของคดีทั้งหมด) รองลงมาคือ ยาไอซ์ จำนวน ๕๖๘ คดี (ร้อยละ ๖.๒๒ ของคดีทั้งหมด) รายละเอียดสถิติการจับกุมยาเสพติดแต่ละประเภทปรากฏตามตารางสถิติการจับกุมยาเสพติด ปี พ.ศ.๒๕๕๔ ดังนี้

ตารางแสดงสถิติการจับกุมยาเสพติด

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ประเภท	คดี		ผู้ต้องหา (คน)
	จำนวน	ร้อยละ	
๑. แอมเฟตามีน (ยาบ้า)	๘,๒๗๓	๙๐.๕๕	๘,๓๗๐
๒. เฮโรอีน	-	-	-
๓. กัญชา	๒๒๘	๒.๕๐	๒๕๒
๔. สารระเหย	๑๔	๐.๑๕	๑๔
๕. กระท่อม	๔๒	๐.๔๖	๔๒
๖. เคตามีน	๑๐	๐.๑๑	๑๐
๗. อัลฟาโซแรม	-	-	-
๘. เอกซ์ตาซี (ยาอี)	๑	๐.๐๑	๑
๙. ยาไอซ์	๕๖๘	๖.๒๒	๕๙๔
รวม	๙,๑๓๖	๑๐๐	๙,๒๘๓

(ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม)

๔.๗ การสาธารณภัย

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีสาธารณภัยต่าง ๆ เกิดขึ้นไม่มากนัก ทั้งนี้ สาธารณภัยที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง และอุบัติเหตุทางถนน โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๓ จังหวัดนครปฐม ประสบสาธารณภัยดังนี้

๔.๗.๑ อุทกภัย เกิดขึ้น จำนวน ๑ ครั้ง มีผู้ประสบภัย จำนวน ๘,๙๙๕ ราย ช่วยเหลือเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔,๕๖๑,๕๖๗ บาท ดังนี้

๑) งบจังหวัด (อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด ๕๐ ล้านบาท) เป็นเงิน ๑๔,๕๖๑,๕๖๗ บาท ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือถุงยังชีพ และค่าจัดการศพ ด้านพืช ด้านประมง ด้านป้องกัน เช่น ทราย กระสอบทราย ซ่อมถนน ด้านการปฏิบัติงาน เช่น เบี้ยเลี้ยง วัสดุสำนักงาน

๒) งบส่วนกลาง เป็นเงิน ๒๒๒,๕๖๖,๐๐๓.๗๕ บาท

๔.๗.๒ ภัยแล้ง เกิดขึ้น จำนวน ๒๗ ครั้ง มีผู้ประสบภัย จำนวน ๖๕,๓๑๗ ราย ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๑,๐๔๖,๕๐๐ บาท เช่น ขุดลอกเปิดทางน้ำในพื้นที่ จำนวน ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม ดอนตูม และกำแพงแสน

๔.๗.๓ วาตภัย เกิดขึ้น ๒๗ ครั้ง มีผู้ประสบภัย จำนวน ๒๕๘ ราย ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๔๘,๒๐๐ บาท

๔.๗.๔ อัคคีภัย ๒๔ ครั้ง มีผู้ประสบภัย จำนวน ๑๐๔ ราย ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๓๑,๒๐๐ บาท

๔.๗.๕ คดีอุบัติเหตุทางถนน

๑) เกิดอุบัติเหตุทางถนน (มกราคม – ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓) จำนวน ๖๒๓ ครั้ง มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๑๔๓ ราย บาดเจ็บ จำนวน ๔๘๐ ราย มูลค่าความเสียหาย จำนวน ๙,๘๗๕,๕๐๐ บาท

๒) สถิติการเกิดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔ (วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ถึง ๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๔) อุบัติเหตุเกิดขึ้น จำนวน ๖๘ ครั้ง มีผู้บาดเจ็บ จำนวน ๖๑ ราย (ชาย ๔๗ ราย, หญิง ๑๔ ราย) เสียชีวิต จำนวน ๘ ราย เป็นชาย ๗ ราย หญิง ๑ ราย (ที่มา : สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครปฐม)

๕. สภาพโครงสร้างพื้นฐาน

๕.๑ ไฟฟ้า

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐมมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา ทั้งหมด ๗ แห่ง มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น ๒๕๕,๑๒๙ ราย และหน่วยจำหน่ายไฟฟ้า จำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๖๘.๐๘ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง

ตารางแสดงข้อมูลการใช้ไฟฟ้า

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ที่	อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟ (ราย)	หน่วยจำหน่ายไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชม.)	จำนวนการไฟฟ้า (แห่ง)
๑.	เมืองนครปฐม	๘๒,๕๓๕	๙๘๐.๕๕	๑
๒.	สามพราน	๕๖,๘๔๐	๑,๐๘๒.๘๖	๑
๓.	นครชัยศรี	๓๓,๖๖๘	๖๑๔.๒๕	๑
๔.	บางเลน	๒๕,๐๖๙	๔๐๑.๔๒	๑
๕.	กำแพงแสน	๒๙,๖๘๖	๒๓๒.๙๒	๑
๖.	ดอนตูม	๑๓,๕๑๑	๙๗.๘๒	๑
๗.	พุทธมณฑล	๑๓,๘๒๐	๑๕๘.๒๖	๑
	รวม	๒๕๕,๑๒๙	๓,๕๖๘.๐๘	๗

(ที่มา : สนง.การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต ๓ (ภาคกลาง) จังหวัดนครปฐม)

๕.๒ แหล่งน้ำ

๕.๒.๑ ระบบน้ำประปา

จังหวัดนครปฐมมีจำนวนที่ทำการประปา จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

๑) ประปาในเขตเมือง ปี ๒๕๕๔ เป็นของเทศบาลนครนครปฐม ซึ่งจำหน่ายน้ำในเขตเทศบาลมีผู้ใช้น้ำ ๒๗,๔๔๒ ราย ปริมาณน้ำผลิต ๓๐,๓๗๙,๖๕๑ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำจำหน่าย ๑๑,๘๐๑,๙๐๗ ลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำสูญเสียร้อยละ ๖๑.๑๕ (ที่มา :สำนักงานเทศบาลนครนครปฐม)

๒) ประปาในเขตสามพราน ปี พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาสามพราน จำหน่ายน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองไรซ์ จังหวัดสามพราน เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ เทศบาลตำบลนครชัยศรี เทศบาลตำบลดอนยายหอม เทศบาลตำบลบางกระพิก พื้นที่บางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลยายชา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตลาด องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย องค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง องค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด องค์การบริหารส่วนตำบลนครชัยศรี องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตำหนัก องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระชับ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลขุนแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเบา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดแค องค์การบริหารส่วนตำบลสัมปทวน องค์การบริหารส่วนตำบลศิริชะทอง องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ องค์การบริหารส่วนตำบลถนนลาด องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจรเข้ม และศาลากลางจังหวัดนครปฐม มีพื้นที่การให้บริการประมาณ ๔๔๕ ตารางกิโลเมตร มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๓๖,๒๒๐ ราย ปริมาณน้ำผลิต จำนวน ๒๑,๘๑๗,๘๖๕ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำจำหน่าย จำนวน ๑๓,๖๕๔,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำสูญเสียร้อยละ ๓๗.๔๑ (ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสามพราน)

๕.๒.๒ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดนครปฐมมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำท่าจีน (แม่น้ำนครชัยศรี) ไหลผ่านจังหวัดนครปฐมตั้งแต่อำเภอบางเลน สิ้นสุดเขตจังหวัดนครปฐมที่เขตอำเภอสองพี่น้อง เป็นแหล่งน้ำสายหลัก มีแม่น้ำหรือลำธาร คลอง จำนวน ๗๒๔ สาย สามารถใช้งานได้ในฤดูแล้ง จำนวน ๗๒๓ สาย มีหนอง บึง จำนวน ๒๔ แห่ง สามารถใช้งานได้ในฤดูแล้ง จำนวน ๒๓ แห่ง และอื่น ๆ จำนวน ๒๒๔ แห่ง ใช้งานได้ในฤดูแล้ง จำนวน ๒๒๔ แห่ง

๕.๒.๓ แหล่งน้ำชลประทาน

ในเขตจังหวัดนครปฐม มีแหล่งน้ำประกอบด้วย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาที่สร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๘ โครงการ คือ

- ๑) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางเลน
- ๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน
- ๓) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม
- ๔) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม
- ๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระยาบรรลือ
- ๖) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพนมทวน
- ๗) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล
- ๘) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ

มีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน ๑,๐๓๖,๖๒๖ ไร่ หรือร้อยละ ๗๖.๔๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด (ที่มา : โครงการชลประทานนครปฐม)

๕.๓ การคมนาคม

จังหวัดนครปฐมมีถนนในความรับผิดชอบของหน่วยงาน ๒ แห่ง ดังนี้

๕.๓.๑ สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดนครปฐม

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดนครปฐม มีถนนโครงข่ายทางหลวงชนบทอยู่ในความรับผิดชอบ ระยะทางรวม ๔๖๖.๓๒๑ กิโลเมตร โดยแยกแต่ละประเภท ดังนี้

- ๑) ทางลาดยาง ๔๓๙.๐๑๕ กิโลเมตร
- ๒) ทางคอนกรีต - กิโลเมตร
- ๓) ทางลูกรัง ๒๗.๓๐๖ กิโลเมตร

โดยระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๔ ได้มีการถ่ายโอนถนนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นระยะทางรวมทั้งสิ้น ๘๔๕.๙๐๖ กิโลเมตร ตามตารางแสดงการถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ตารางแสดงการถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปี พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๔

ลำดับที่	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	จำนวน อปท.	จำนวนโครงการ	ระยะทางยาวรวม (กม.)	หมายเหตุ
๑.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑	๕๓	๒๑๖.๑๐๗	
	รวม	๑	๕๓	๒๑๖.๑๐๗	
๒.	เทศบาล				
	๒.๑ อำเภอเมือง	๓	๖	๗.๗๘๓	
	๒.๒ อำเภอนครชัยศรี	๑	๑	๐.๑๖๓	
	๒.๒ อำเภอบางเลน	๓	๖	๖.๔๓๐	
	๒.๓ อำเภอกำแพงแสน	๑	๒	๑.๖๔๓	
	๒.๔ อำเภอดอนตูม	๑	๘	๑๐.๐๑๕	
	๒.๕ อำเภอพุทธมณฑล	๑	๑	๐.๘๗๐	
	รวม	๑๐	๒๔	๒๖.๙๐๔	
๓.	องค์การบริหารส่วนตำบล				
	๓.๑ อำเภอเมือง	๒๔	๑๑๙	๑๙๓.๒๑๕	
	๓.๒ อำเภอสามพราน	๑๓	๗๒	๑๑๓.๒๖๖	
	๓.๓ อำเภอนครชัยศรี	๑๖	๕๐	๘๓.๙๐๑	
	๓.๔ อำเภอบางเลน	๑๔	๔๙	๕๖.๘๐๕	
	๓.๕ อำเภอกำแพงแสน	๑๔	๗๓	๑๒๙.๙๐๒	
	๓.๖ อำเภอดอนตูม	๖	๑๕	๑๖.๘๓๑	
	๓.๗ อำเภอพุทธมณฑล	๔	๘	๘.๙๗๕	
	รวม	๙๑	๓๘๖	๖๐๒.๘๙๕	

(ที่มา : สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดนครปฐม)

๕.๓.๒ แขวงทางนครปฐม

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ แขวงทางนครปฐม มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ขึ้นทะเบียนทางหลวงไว้ ระยะทางรวมทั้งสิ้น ๔๗๘.๑๐๒ กิโลเมตร โดยแยกเป็นทางลาดยาง จำนวน ๒๕๔.๗๕๕ กิโลเมตร คอนกรีต จำนวน ๒๒๓.๓๔๗ กิโลเมตร และสะพาน จำนวน ๖,๕๓๐.๘๑ เมตร

ตารางแสดงทะเบียนสายทางจังหวัดนครปฐม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

ระยะทางขึ้นทะเบียน (กม.)	ทางลาดยาง (กม.)	ทางคอนกรีต (กม.)	ทางลูกรัง (กม.)	สะพาน (เมตร)
๔๗๘.๑๐๒	๒๕๔.๗๕๕	๒๒๓.๓๔๗	๐.๐๐	๖,๕๓๐.๘๑

(ที่มา : แขวงทางนครปฐม)

๕.๔ โทรศัพท์

ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ จังหวัดนครปฐม มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น ๗๖,๘๘๓ เลขหมาย

ตารางแสดงบริการโทรศัพท์ในจังหวัดนครปฐม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔

จำนวนเลขหมายเต็ม	จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้						
	ราชการ	บ้าน	ธุรกิจ	ทศท.	สาธารณะ	อื่น ๆ	รวม
๗๖,๘๘๓	๓,๑๗๕	๔๔,๒๐๖	๖,๓๔๔	๘๐๒	๓,๓๓๑	๘๔๖	๕๘,๗๐๘

(ที่มา : บริษัท ที โอ ที จำกัด (มหาชน))

๖. สภาพการท่องเที่ยว

จังหวัดนครปฐมจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งจะทำให้ภาคการท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตมากขึ้น

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดนครปฐมได้แก่ องค์พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ พุทธมณฑล พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง วัดไร่ขิง ตลาดน้ำดอนหวาย และลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน ฯลฯ

๖.๑ อำเภอเมืองนครปฐม

๖.๑.๑ วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร

เป็นที่ประดิษฐานของพระร่วงโรจนฤทธิ์ พระอารามหลวงชั้นเอกชนิดราชวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ในบริเวณใจกลางเมืองนครปฐม เป็นที่ประดิษฐานองค์พระปฐมเจดีย์อันเก่าแก่ที่มีอายุยาวนานนับพันปี และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปอีกทั้งยังเป็นสิ่งเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของชาวจังหวัดนครปฐมอีกด้วย ปุชนิยสถานสำคัญแห่งนี้อย่างที่เชื่อกันว่าพระปฐมเจดีย์เป็นเจดีย์องค์แรกที่สร้างขึ้นในประเทศไทย มีพระร่วงโรจนฤทธิ์ประดิษฐานในซุ้มวิหารทางทิศเหนือหน้าองค์พระปฐมเจดีย์

๖.๑.๒ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์

ตั้งอยู่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ทางด้านทิศตะวันออก เป็นที่รวบรวมเก็บรักษา โบราณวัตถุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นศิลปะสมัยทวารวดีเปิดให้ชมวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐ น.- ๑๖.๐๐ น. อัตราค่าเข้าชมคนละ ๒๐ บาท ชาวต่างประเทศคนละ ๑๐๐ บาท

๖.๑.๓ พระราชวังสนามจันทร์

พระราชวังสนามจันทร์ ตั้งอยู่ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๒ กิโลเมตร ในอาณาบริเวณซึ่งเดิมเรียกว่าเนินปราสาท สันนิษฐานว่าแต่เดิมคงเคย เป็นพระราชวังของกษัตริย์ใน สมัยโบราณ ใกล้กับเนินปราสาท มีสระน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกขานกันมาแต่เดิมว่า สระน้ำจันทร์ ครั้น ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ครั้งยังดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ มี พระราชประสงค์ที่จะสร้างพระราชวังที่ประทับขึ้น ณ เมืองนครปฐม สำหรับเป็นที่ประทับแปรพระราชฐานใน โอกาสเสด็จฯ มาสักการะองค์พระปฐมเจดีย์และเพื่อประทับพักผ่อนพระราชอิริยาบถ ทรงเลือกจังหวัดนครปฐม ด้วยเหตุที่ทรงคุ้นเคยกับภูมิประเทศของเมืองนี้ โดยได้พระราชทานนามว่า "พระราชวังสนามจันทร์" (อัตราค่าเข้าชม คนไทย ผู้ใหญ่คนละ ๓๐ เด็กคนละ ๑๐ บาท นักเรียนนักศึกษาคนละ ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ คนละ ๕๐ บาท หุตุวันนักขัตฤกษ์)

๖.๑.๔ วัดพระประโทณเจดีย์

วัดพระประโทณเจดีย์ อยู่บริเวณอำเภอเมือง ริมถนนเพชรเกษมห่างจากองค์พระปฐม เจดีย์ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ ๑ กิโลเมตรเศษ องค์พระประโทณเจดีย์สูง ๕๐ เมตร ฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ ๖๐ เมตร มีบันได ๕๗ ขั้น พระปรางค์ที่ตั้งอยู่บนสุดเป็นลักษณะแบบรัตนโกสินทร์ วัดพระประโทณ เจดีย์ได้ยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ภายในบริเวณวัดยังมีปูชนียวัตถุ เช่น พระเชี้ยวแก้ว หนานทองจำลอง รอยพระพุทธรูป หลวงพ่อโต ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะสมัยเชียงแสน เป็นต้น

๖.๒ อำเภอกำแพงแสน

๖.๒.๑ สวนป่าสมุนไพรวัดปลักไม้ลาย

ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน ห่างจากนครปฐมไปตามถนนมาลัยแมน ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร เป็นสวนสมุนไพรประมาณ ๕๐๐ ชนิด บนเนื้อที่ จำนวน ๙๒ ไร่ มีการรณรงค์เผยแพร่ความรู้, อบรม, ปลูกสมุนไพร และการปฏิบัติธรรม

๖.๒.๒ สวนพฤกษศาสตร์และสวนสนป่าลัม

ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งภายในมหาวิทยาลัยมี โครงการต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ มีการจำลองเทคโนโลยีเกษตร ระบบชลประทาน อุทยาน แมลง – ผีเสื้อ แปลงปลูกพืชและปาล์มชนิดต่าง ๆ มากมาย

๖.๒.๓ เมืองเก่ากำแพงแสน

เป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดี ปัจจุบันใช้เป็นค่ายลูกเสือของจังหวัด เมืองเก่ากำแพงแสน สันนิษฐานว่า สร้างขึ้นโดยเมืองนครชัยศรีเพื่อควบคุมเส้นทางการค้าตามคูคลอง เพื่อส่งเสริมการเป็นเมืองท่า ศูนย์กลางค้าทางทะเลของเมืองนครชัยศรี ดังนั้น ความเจริญและความเสื่อมของเมืองกำแพงแสน จึงน่าจะ เป็นไปพร้อม ๆ กับเมืองนครชัยศรี การเที่ยวชมโบราณสถานแห่งนี้จะเน้นไปในลักษณะของคูน้ำและคันดินที่ ยังคงสภาพเดิมไว้อย่างชัดเจน โดยไม่มีซากโบราณสถานใด ๆ สภาพภายในตัวเมืองมีเนินดินสระน้ำ ต้นไม้ใหญ่ และเป็นที่อยู่อาศัยของนกนานาพันธุ์

๖.๓ อำเภอสามพราน

๖.๓.๑ วัดไร่ขิง

วัดไร่ขิง สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๓๙๔ โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (พุก) ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณ เจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้ทรงพระราชทานนามว่า วัดมงคลจินดาราม แต่ชาวบ้านเรียกว่าวัดไร่ขิง ตามชื่อ

ตำบล ตั้งอยู่ที่ ตำบลไร่ชิง ห่างจากกรุงเทพฯ ๓๒ กิโลเมตร มีทางเข้า ๓ ทาง คือ ทางแยกหน้าสถานีตำรวจโพธิ์แก้ว ทางแยกตรงข้ามกับสวนสามพราน และทางแยกพุทธมณฑลสาย ๕

๖.๓.๒ ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน

ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษม ห่างจากกรุงเทพฯ ๓๑ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐ ไร่ การแสดงชนช้างสงครามยุทธหัตถี ประกอบแสงสีเสียงตระการตาความน่ารักของช้างแสนรู้และการแสดงอื่นๆ

๖.๓.๓ สวนสามพราน

สวนสามพราน (โรสการ์เด็น) ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษมห่างจากลานแสดงช้าง และฟาร์มจระเข้สามพราน ๑ กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนอยู่ติดแม่น้ำนครชัยศรี ภายในตกแต่งเป็นสวนดอกไม้บานาชนิด มีหมู่บ้านไทยบรรยากาศร่มรื่น เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๘.๐๐ น.

๖.๓.๓ ตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย

ตลาดริมน้ำวัดดอนหวายตั้งอยู่ ตำบลบางกระทีก อำเภอสสามพราน การเดินทางจาก กรุงเทพฯ ไปตามถนนเพชรเกษม ใช้ทางเข้าทางเดียวกับวัดไร่ขิงตรงไปอีก ๑๐ กิโลเมตร เป็นตลาดย้อนยุคที่ยังหลงเหลือความเป็นอดีตสมัยรัชกาลที่ ๖ ให้เห็น

๖.๔ อำเภอนครชัยศรี

๖.๔.๑ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ตั้งอยู่บนถนนปิ่นเกล้า - นครชัยศรี กิโลเมตรที่ ๑๓ ตำบลขุนแก้ว เป็นสถานที่จัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาส ซึ่งมีความสวยงามและเหมือนจริง

๖.๔.๒ พิพิธภัณฑ์วิถีชาวนาไทย

พิพิธภัณฑ์วิถีชาวนาไทย ตั้งอยู่ที่บ้านลานแหลม หมู่ ๔ ตำบลวัดละมุด โดยได้รวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวนาไทยจัดแสดง และบริเวณบ้านยังเป็นสถานที่ฝึกการทำหัตถกรรมผักตบชวา

๖.๔.๓ อุทยานปลาวัดห้วยพลู

อุทยานปลาวัดห้วยพลู ตั้งอยู่หมู่ ๑ ตำบลห้วยพลูห่างจากที่ว่าการอำเภอ นครชัยศรี ประมาณ ๑๑ กิโลเมตร

๖.๔.๔ ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง

ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ตั้งอยู่ที่ตำบลสัมปทวน มีจำหน่ายอาหาร ผลไม้ นานาชนิด และแพปลาทั้งยังมีบริการล่องเรือชมทิวทัศน์แม่น้ำนครชัยศรี ชมวิถีชีวิตชุมชน และเที่ยวชมวัดต่าง ๆ

๖.๔.๕ วัดคีรีชะทอง

เป็นวัดที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เพราะในแต่ละวันจะมีประชาชนนิยมมาสักการบูชาพระราหูเพื่อความเป็นสิริมงคลที่วัดนี้เป็นจำนวนมาก ด้วยคติความเชื่อที่ว่าพระราหูนั้นเป็นเทพซึ่งสามารถบันดาลประโยชน์และโทษให้เกิดขึ้นกับบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ได้ ดังนั้น จึงเกิดพิธีกรรมในการบูชาพระราหูขึ้นเพื่อช่วยให้โชคร้ายอันอาจจะเกิดขึ้นนั้น บรรเทาลงหรือกลับแปรเปลี่ยนเป็นสิ่งที่ดีงามกับชีวิต

๖.๕ อำเภอบางเลน

๖.๕.๑ หมู่บ้านไทยโซ่ง

ตั้งอยู่ที่ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน ชาวไทยโซ่ง เป็นชาวลาวที่ถูกกวาดต้อนเข้ามาในประเทศตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ที่ยังคงอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมในด้านการแต่งกายและวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ มีการทอผ้า งานจักสาน และอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

๖.๕.๒ ตลาดน้ำลำพญา

ตลาดน้ำลำพญา อยู่บริเวณหน้าวัดลำพญา ตำบลลำพญา จาก กรุงเทพฯ ใช้ถนนปิ่นเกล้า - นครชัยศรี วัดจะอยู่ด้านซ้าย เป็นตลาดริมน้ำมีสินค้า พืช ผัก ผลไม้ และอาหารอร่อยขึ้นชื่อของอำเภอบางเลน

๖.๖ อำเภอพุทธมณฑล

๖.๖.๑ พุทธมณฑล

พุทธมณฑล ตั้งอยู่ที่ตำบลศาลายา จากกรุงเทพฯ ไปตามถนนเพชรเกษมถึงกิโลเมตรที่ ๒๒ แล้วเลี้ยวขวาเข้าพุทธมณฑล สาย ๔ ประมาณ ๘ กิโลเมตร หรือไปตามถนนสายปิ่นเกล้า – พุทธมณฑล ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา

๖.๖.๒ การล่องเรือเที่ยวคลองมหาสวัสดิ์

การล่องเรือเที่ยวคลองมหาสวัสดิ์ เดินทางจากแยกพุทธมณฑลสาย ๔ ถึงอำเภอพุทธมณฑล ระยะทาง ๑ กิโลเมตร จากที่ว่าการอำเภอถึงทางเข้าวัดสุวรรณาราม ระยะทาง ๔ กิโลเมตร ถึงศูนย์บริการท่องเที่ยวเกษตร (อยู่ติดวัด)

